Suomen Kennelliitto – Finska Kennelklubben ry

YLITUOMARIKOULUTUS

OSA 1

Kurssimateriaalia ei saa julkaista kaupallisessa tarkoituksessa kirjallisessa eikä sähköisessä muodossa ilman Suomen Kennelliiton lupaa

Muutokset ja lisäykset 11/2026 kå&hl

Sisällysluettelo

1. YLITUOMARIKOULUTUS 4
1.1 YLITUOMARIKOULUTUS OSA 1, OHJELMA 4
2. KENNELLIITTO / YLITUOMARI 5
2.1 ESITTÄYTYMINEN 5
3. KOIRAN LUONNE JA KÄYTTÄYTYMINEN 6
4. YLITUOMARI 8
4.1 TUOMARIETIIKKA 8
4.2 MINUSTAKO TUOMARI? 8
4.3 TUOMARIN ASEMA 8
4.4 YLITUOMARIN TOIMINTA KOETOIMITSIJANA JA YLITUOMARINA SAMASSA KOKEESSA 8
4.5 TUOMARI KILPAILIJANA, KATSOJANA JA HARRASTAJANA 9
4.6 TUOMARI ARVOSTELUTEHTÄVÄSSÄÄN 9
4.7 TUOMARI KOULUTTAJANA 9
4.8 TUOMARI JA JÄRJESTÄJÄ 9
4.9 KUTSU ARVOSTELUTEHTÄVÄÄN 10
4.10 YLITUOMARIN ARVOSTELUOIKEUKSISTA LUOPUMINEN 11
5. YLITUOMAREIDEN KOULUTUS- JA PÄTEVÖIMISOHJEET 12
5.1 YLITUOMARIKSI AIKOVALLE ASETETTAVAT YLEISET VAATIMUKSET 12
5.2 YLITUOMARIKURSSIN JÄRJESTÄMINEN 12
5.3 UUSIEN YLITUOMAREIDEN KOULUTUS 12
5.4 YLITUOMARIOIKEUKSIEN HAKEMINEN JA PÄTEVÖINTI 14
5.5 YLITUOMARINA TOIMIMINEN 14
5.6 YLITUOMARIEN JATKO- JA TÄYDENNYSKOULUTUS 14
5.7 YLITUOMARIOIKEUKSIEN PERUUTTAMINEN JA PALAUTTAMINEN 15
5.9 TUOMARIN KOULUTUSPOLKU 16
6. ESIINTYVÄ YLITUOMARI 17
6.1 ESIINTYMINEN, ILMAISUTAITO, ONGELMATILANTEET JA NIIDEN RATKAISEMINEN 17
7. KOEPÖYTÄKIRJAN TÄYTTÖOHJE 18
7.1 YLITUOMARIN KERTOMUS 18
7.2 KOETULOKSET 18
7.2.1 TULOSTEN TÄYTTÖOHJEITA 19
7.3 KANSAINVÄLISET KOKEET 19
8. TULOSTEN HYVÄKSYMINEN OMAKOIRASSA 21

8.1 KOKO KAUDEN KOKEEN TULOKSIEN TALLENTAMINEN 22
9. SUOMEN KENNELLIITTO – FINSKA KENNELKLUBBEN RY:N YLEINEN JÄÄVIYSSÄÄNTÖ (kokeita ja kilpailuja koskeva osa) 26
10. KENNELLIITON MUUTOKSENHAKU 27
A. YLEINEN VALITUSMENETTELY 27
B. OIKAISUVAATIMUSMENETTELY 28
11. OHJE KENNELLIITON ROKOTUSMÄÄRÄYKSISTÄ 30
12. TUNNISTUSMERKINNÄN TARKASTAMINEN NÄYTTELYISSÄ, KOKEISSA JA KILPAILUISSA 31
13. YLEISIÄ kOKEITA JA KILPAILUJA KOSKEVIA PÄÄTÖKSIÄ 32
14. OHJE KOIRAN KÄYTTÄYTYMISESTÄ TEHTÄVISTÄ ILMOITUKSISTA 35
13.1 LISÄOHJEET LOMAKKEEN TÄYTÖSTÄ JA TOIMITTAMISESTA KENNELLIITTOON; 37
15. ANTIDOPINGTOIMINTA KOKEISSA JA KILPAILUISSA 40
14.1 ANTIDOPINGSÄÄNTÖ 40
14.2 ANTIDOPINGOHJE 43
16. KOKEET/KOIRA JA LAINSÄÄDÄNTÖ 46

1. YLITUOMARIKOULUTUS

1.1 YLITUOMARIKOULUTUS OSA 1, OHJELMA

9.00–9.30	**Avaus, koulutus, sen tarkoitus ja tavoitteet**	**0,5 h**
9.30–10.00	**Kennelliitto / Ylituomari ja esittäytyminen** (osa esiintyvä ylituomari jaksoa)	**0,5 h**
10.00–10.30	**Koiran luonne ja käyttäytyminen**	**0,5 h**
10.30–12.00	**Ylituomari** - tuomarietiikka ja arvostelun perusteet - tuomarin asema ja vastuu - koulutus, pätevöinti, ylituomarioikeudet	**1,5 h**
Tauko		
13.00–14.00	**Esiintyvä ylituomari** - esiintyminen, ilmaisutaito - ongelmatilanteet ja niiden ratkaiseminen	**1 h**
14.00–16.00	**Kokeen asiapaperit** - kutsu ylituomariksi - koepöytäkirjan täyttöohje (yleiset ohjeet) - koepöytäkirjakäytäntö - muutoksenhakumenettely ja jääviyssääntö - rokotusmääräykset - tunnistusmerkintä/tarkastus - koiran käyttäytymisestä tehtävä ilmoitus - antidoping ja seuraamukset - kokeet/koira ja lainsäädäntö	**2 h**
16.00–16.30	**Palautekeskustelu ja koulutuksen päätös** - todistukset (sininen kortti)	**0.5 h**

Liitevihko
Kennelliiton yleisiä kokeita ja kilpailuja koskevia sääntöjä ja ohjeita:

https://www.kennelliitto.fi/koiraharrastukset/kokeet-ja-kilpailut/liitevihko

2. KENNELLIITTO / YLITUOMARI

Suomessa on arvosteluoikeus n. 1500 ylituomarilla

Ylituomari on koelajinsa kiistaton asiantuntija ja koemuotonsa kehittäjä

Ylituomarin näkemystä koiran työskentelystä arvostetaan. Sitä käytetään mm. yksilön perittyjen käyttöominaisuuksien arviointiin jalostuksessa.

Ylituomari on Kennelliiton arvostettu luottamushenkilö.

2.1 ESITTÄYTYMINEN

KUKA MINÄ OLEN?

Esittäytyminen on osa ”esiintyvä tuomari” osuutta.

Nimeni?

Mistä tulen?

Mitä teen?

Koemuotoni?

Kouluttajan antama aihe?

3. KOIRAN LUONNE JA KÄYTTÄYTYMINEN

Koiran luonne muodostuu perityistä ominaisuuksista ja ympäristövaikutuksista. Käyttäytymisen pohja on geneettinen, mutta ympäristön vaikutus on suuri. Perittyjä ominaisuuksia ovat rodunomaiset piirteet kuten esim. metsästysominaisuudet.

Ympäristö vaikuttaa pentuihin jo emän kantoaikana ja jatkuu koko koiran eliniän. Ympäristövaikutuksiin voidaan laskea myös koiran kokemukset ja koulutus.

Kaikilta roduilta ei edellytetä samanlaista luonnetta
Luonteiden erot johtuvat yleensä erilaisista historiallisista taustoista, käyttökoiraroduilla myös sen tehtävän vaatimuksista, jonka suorittamiseen ihminen on rodun jalostanut.

Käyttökoirarodut, jotka ovat menettäneet kelpoisuutensa alkuperäiseen tehtäväänsä, eivät ole menettäneet sitä niinkään fyysisten ominaisuuksien heikkenemisen vuoksi vaan usein henkisten taipumusten ja luoneenpiirteiden muuttuessa tehtävään sopimattomaksi. Tähän voidaan vaikuttaa jalostusvalinnoilla.

Koiran kehityskausien merkitys luonteeseen ja käyttäytymiseen
Kantoaikana hyvinvoiva ja henkisesti tasapainoinen emä turvaa pentujen hyvän kehityksen. Kantoajan loppuvaiheessa emän kokema suuri stressi välittyy stressihormonien välityksellä kehittyviin pentuihin; myöhemmin pennuilla voi ilmetä pelokkuutta, levottomuutta tai jopa oppimisvaikeuksia.

Syntymän jälkeen 0–2 viikkoa pennut elävät emänsä kanssa, syövät ja nukkuvat. Siirtymäkausi 2–3 viikkoa on oppimisen kausi, jonka kokemukset heijastuvat koko koiran elämän ajan sen käyttäytymiseen. Tällöin tapahtuu oppimista, joka ei unohdu koskaan.

Leimautumiskausi 3–7 viikkoa, jolloin koiranpentu leimautuu emoon ja pentuesisaruksiinsa eli lajitovereihinsa ja oppii erottamaan ne ihmisistä. Laumanmuodostumisen kausi 7–12 viikkoa, jolloin koiranpentu luovutetaan uuteen kotiin. Luovutus 7–8 viikon iässä on hyvä lauman muodostumisen kannalta.

Murrosikä 6–12 kuukautta, jolloin koira saavuttaa sukukypsyyden. Hormonitoiminnan käynnistyminen noin puolen vuoden iässä aiheuttaa koiralle väliaikaisesti luonteeseen ja käyttäytymiseen tasapainottomuutta, joka voi ilmetä ns. ”mörköikänä” ja tasaantuu hormonitoiminnan vakiintuessa.

Aikuisuuden ja henkisen kypsyyden koira saavuttaa kuitenkin vasta noin kahden vuoden iässä.

Viralliset luonteen arvioimisen menetelmät Suomessa:

- Luonnetesti
    - 2–6 vuotiaille koirille tehtävä luonteen arviointi 9 ominaisuuden kautta
    - Arvioinnin suorittaa aina kaksi tuomaria yhdessä
    - Testin lopputuloksen pisteytys perustuu palveluskoirien ominaisuuksien mittaamiseen, eikä siis mittaa koirien hyvyyttä tai huonoutta eikä rodunomaisuutta
    - Testin tuloksen arvioinnin tulisi perustua rodun omaan, rotuyhdistyksen laatimaan luonneprofiiliin
- MH-luonnekuvaus
    - 18 kk täyttäneille koirille tehtävä luonteen arviointi, ei yläikärajaa
    - 10 eri testiosiota, joissa kuvataan 31 eri käyttäytymisreaktiota

    - Kuvauksen suorittaa aina kaksi kuvaajaa yhdessä
- Käyttäytymisen jalostustarkastus
- Rodunomaiset kokeet
- Rotujärjestöillä on myös omia, epävirallisia luonteen mittaamiseen tarkoitettuja testejä

Koirien aggressiivinen käytös

- Koirien elekielen on tarkoitus suojella koirien väliseltä aggressiolta
- Joissain tapauksissa aggressio on hyväksyttävää / ymmärrettävää
- On olemassa monenlaista aggressiivisuutta (esim. dominanssi-, reviiri-, pelkoaggressio, kivusta tai sairaudesta johtuva, tavaroiden vartioiminen)
- Terveen koiran aggressiiviselle käyttäytymiselle on koiran näkökulmasta looginen syy, esimerkiksi kivun väistäminen.

Ihmiseen kohdistuva aggressio

- Dominanssiaggressiossa koira pyrkii mm. hallitsemaan tilanteita ja säilyttämään samalla koskemattomuutensa
- Pelkoaggressio, jos koira ei pysty väistämään uhkaavaksi kokemaansa tilannetta.

Ihmiseen tai toiseen koiraan kohdistuva aggressio, ilman selvää uhkaa, ei ole hyväksyttävää käytöstä ja siitä tulee aina tehdä ilmoitus koiran vihaisesta käyttäytymisestä. Tämä koskee kaikkia näyttelyitä, kokeita ja kilpailuja.

Tuomarin on huomioitava vihaisuutta arvioitaessa:

- Eri roduilla on erilainen peruskäyttäytyminen
- Mitkä tekijät johtivat vihaiseen käyttäytymiseen
- Oliko koiralla tarkoitus vahingoittaa ihmistä tai toista koiraa
- Pyrkikö koira vain varoittamaan tilanteessa
- Oliko reaktio ylimitoitettu suhteessa ärsykkeeseen
- Johtuiko vihaisuus koiran arkuudesta

Vihaista käytöstä ei tarvitse sallia, mutta olisi pystyttävä arvioimaan tilanteeseen johtaneet syyt ja tilanteen vakavuus. Ilmoitus vihaisesta käytöksestä kannattaa aina tehdä, jotta toistuva ei-toivottu käytös tulisi tilastoiduksi.

Koira on kotieläimistämme se, jonka käyttäytymiseen ja luonteeseen ihminen kiinnittää eniten huomiota.

4. YLITUOMARI

4.1 TUOMARIETIIKKA

- Tuomarietiikka, tuomareiden moraali, tuomaripeli
- Tuomari arvioi / arvostelee
- Kyse on aina yhdestä henkilöstä, joka yksin tekee tiettyjä päätöksiä ja ratkaisuja
- Tuomari suorittaa tehtäväänsä yksin, kyseessä on yhden ihmisen itsenäinen, subjektiivinen rooli.

4.2 MINUSTAKO TUOMARI?

Miksi olen hakeutunut tuomarikoulutukseen tai miksi haluan toimia tuomarina?

Ovatko esiintymis- ja tietotaustani sekä kokemukseni sellaisella tasolla, että olen kykenevä seuraamaan koulutusta ja myöhemmin toimimaan tuomareina?

Olenko henkisesti sopiva?
+ johtamistaitoinen
+ itsenäinen
+ puolueeton
+ sovitteleva
+ kestän painetta
+ ratkaisujen tekijä

Olenko fyysisesti sopiva?
+ hyväkuntoinen
+ terve
+ matkustusvalmis

Tuomaria ei nosteta jalustalle, mutta hänen tehtävänsä vaatii arvostusta harrastajakunnan keskuudessa.

Tietoja, taitoja ja myös luonnetta voi kehittää.
Tunnista ja tunnusta heikkoutesi, vain siten voit kehittyä.

4.3 TUOMARIN ASEMA

Tuomarin tehtävä on vaativa, näkyvä ja arvostettu. Tuomari on Kennelliiton edustaja ja luottamushenkilö. Samat säännöt ja ohjeet koskevat myös tuomarikoulutuksessa olevaa.

Luottamus on ehdottomasti molemminpuolista. Kennelliitto osoittaa aina luottamusta tuomareitaan kohtaan.

Molemminpuolisen luottamuksen pohjana on tuomarin puolueettomuus ja pyrkimys objektiivisuuteen.

Tuomari osoittaa lojaalisuuttaan Kennelliiton ohella kaikkia tuomarikollegoitaan kohtaan.

4.4 YLITUOMARIN TOIMINTA KOETOIMITSIJANA JA YLITUOMARINA SAMASSA KOKEESSA

Ylituomari ei voi toimia kokeen vastaavana koetoimitsijana, jos hän on lupautunut kyseisen kokeen vastaavaksi tai varalla olevaksi ylituomariksi. (Tämä ei koske kokokauden kokeita, joissa ei ole koetoimitsijoita.)

4.5 TUOMARI KILPAILIJANA, KATSOJANA JA HARRASTAJANA

- Tuomari on aina tuomari vaikkei olisikaan arvostelutehtävässä
    - Tämä koskee myös julkaisuja / kommentointeja sosiaalisessa mediassa.
- Ympäristö seuraa aina tuomaria (silmätikkuna)
- Tuomari on ”jäävi” arvostelemaan toisia arvostelevia tuomareita, kilpailijoita ja koiria
- Jo koulutusvaiheessa tuomarikokelaita sitovat samat käyttäytymisohjeet ja –rajoitukset kuin pätevöityjä tuomareitakin

Tuomarin on aina oltava tahdikas kaikkia osapuolia kohtaan; tuomarina, yleisönä ja kilpailijana.

4.6 TUOMARI ARVOSTELUTEHTÄVÄSSÄÄN

- **Tuomari on vastuussa siitä, että koe, kilpailu tai testi toteutuu sääntöjen mukaisesti**
- Hän tekee ratkaisut, joissa sääntöjä sovelletaan käytäntöön
- Maasto/kenttä on tuomarin vastuualuetta myös fyysisesti
- Arvostelun aikana tuomari keskittyy vain arvostelutehtäväänsä
- **Arvostelun tulee aina perustua tuomarin omiin havaintoihin ja hänen on oltava itsenäinen arvostelussaan**
- Tuomari kantaa vastuun ratkaisuistaan
- **Ylituomari vastaa kokeen asiapapereista ja varmistaa niiden oikeellisuuden allekirjoituksellaan tai sähköisellä hyväksymisellään.**

4.7 TUOMARI KOULUTTAJANA

TUOMARILLA ON MYÖS KOULUTTAJAVASTUU

- Tuomarikouluttaja on ehdottoman kannustava ja rehellinen.
- Välillisesti tuomari kouluttaa myös kilpailijoita.

4.8 TUOMARI JA JÄRJESTÄJÄ

- Tuomarin tulee tarkistaa järjestäjiltä, että kokeiden sääntöjen ja järjestämisohjeiden mukaiset järjestelyt ovat kunnossa
- Tuomari ei koskaan saa unohtaa toimitsijoiden osuutta
- Tuomarin on oltava koe- tai kilpailupaikalla ajoissa
- Tuomari kutsutaan arvostelemaan, ei vieraaksi

Valmistaudu antamaan palautetta koetoiminnan edelleen kehittämiseksi.

4.9 KUTSU ARVOSTELUTEHTÄVÄÄN

Kutsu ylituomariksi/tuomariksi
Inbjudan till överdomare/domare

Meillä on kunnia kutsua Teidät ☐ **ylituomariksi** ☐ **varamieheksi** ☐ **tuomariksi**
Vi har äran att inbjuda Er till ***överdomare*** ***suppleant*** ***domare***

kokeeseemme, joka järjestetään Suomen Kennelliiton luvalla
till vårt prov, som arrangeras med tillstånd av Finska Kennelklubben

_____ / _____ – _____ / _____ 20 _____ alkaen klo - *som börjar kl.* _____

Arvosteltavaksenne olemme merkinneet • *Bedömningsklasser*

☐ ALO NKL ☐ AVO ÖKL ☐ VOI SKL ☐ ERIVOI ELIT ☐ JOUK LAG ☐ I ☐ II ☐ III

Muu - *Annan*

Lisätietoja - *Tilläggsuppgifter*

Vastauksen pyydämme lähettämään _____ / _____ 20 _____ mennessä oheisessa kuoressa
Vi ber dig sända ditt svar senast den *i det bifogade kuvertet*

Osoitteella - *Till adressen*

Koetoimikunnan puolesta • *På provkommitténs vägnar*

Allekirjoitus - *Underskrift* | Nimenselvennös - *Namnförtydligande*

Puhelin - *Telefon* | Sähköposti • *E-post*

Kiitäen kutsusta • *Jag tackar för inbjudan och meddelar*

☐ ilmoitan ottavani arvostelutehtävän vastaan
att jag tar emot domaruppdraget

☐ ilmoitan, etten voi ottaa arvostelutehtävää vastaan
att jag inte kan ta emot domaruppdraget

Huomautuksia - *Anmärkningar*

Paikka ja päiväys • *Ort och datum* | Allekirjoitus • *Underskrift*

Puhelin • *Telefon* | Nimenselvennös - *Namnförtydligande*

Osoite • *Adress*

Sähköposti • *E-post*

v.3 09.2024 1 kpl / st koetoimikunnalle / till provkommittén • 1 kpl / st tuomarille / behålles av domaren

Suomen Kennelliitto – Finska Kennelklubben ry. | Valimotie 17–19 Gjuterivägen 17–19 | 00380 HELSINKI 00380 HELSINGFORS | Puh./Tfn +358 (0)9 887 300 | The Finnish Kennel Club www.kennelliitto.fi

Kutsumiskäytännön tulee olla aina kummallekin osapuolelle selvä ja mielellään kirjallinen.

- Tuomarikutsu on järjestäjää sitova.
- Tuomarin hyväksyvä vastaus tuomarikutsuun on sitova sekä tuomarille että järjestäjälle.
- Kutsu kokeen ylituomariksi voidaan tehdä Kennelliiton lomakkeella tai vapaamuotoisella sähköpostilla.

Ylituomaritehtävän peruuttaminen
Peruuttamiseen on aina oltava pätevä syy: tuomarin äkillinen, ylivoimainen este, esimerkiksi sairaus, onnettomuus, kuolemantapaus tms.

- Tällöin tuomarin on välittömästi otettava yhteys järjestäjään/ vastaavaan koetoimitsijaan.
- Tuomarin on valmistauduttava ehdottamaan sijaista.
- Sijaisesta päättää kuitenkin järjestäjä ja kokeen myöntäjän tulee vielä hyväksyä ylituomarimuutos.

4.10 YLITUOMARIN ARVOSTELUOIKEUKSISTA LUOPUMINEN

Kysy itseltäsi:

Onko henkinen ja / tai fyysinen kuntoni sääntöjen mukaisen arvostelutehtävän edellyttämällä tasolla?

Täytänkö yhä ylituomarille asetetut yleiset vaatimukset?

Kun haluat luopua **arvosteluoikeuksistasi**, tee siitä kirjallinen ilmoitus Kennelliittoon (esim. sähköpostitse). Kohteliasta on ilmoittaa luopumisesta myös omalle kennelpiirillesi ja koemuodosta vastaavalle rotujärjestölle tai lajiliitolle.

Kun haluat luopua myös **ylituomarioikeuksistasi**, on sinun ilmoitettava siitä kirjallisesti (sähköpostitse) Kennelliittoon.

5. YLITUOMAREIDEN KOULUTUS- JA PÄTEVÖIMISOHJEET

https://www.kennelliitto.fi/palkinto-ja-ylituomareiden-koulutus-ja-patevoimisohje

Tarkoituksena on kouluttaa päteviä ja vastuustaan tietoisia ylituomareita.

5.1 YLITUOMARIKSI AIKOVALLE ASETETTAVAT YLEISET VAATIMUKSET

Henkilön on oltava Kennelliiton jäsen. Muut mahdolliset jäsenyysvaatimukset määritellään kyseisen koe- tai kilpailumuodon säännöissä.

Ylituomariksi aikovan on oltava luonteensa ja arvostelukykynsä puolesta tehtävään sopiva. Hänen on ymmärrettävä, mitä Kennelliiton myöntämä ylituomarin pätevyys häneltä edellyttää kaikessa hänen kenneltoiminnassaan: koiranohjaajana, kilpailijana, arvostelevana tuomarina, kouluttajana, jne. Hänen on pystyttävä hoitamaan ylituomaritehtävänsä suomen- tai ruotsin kielellä.

Hänellä on oltava riittävä fyysinen kunto ja henkiset ominaisuudet kyseiseen tehtävään.

Koulutukeen pyrkivällä henkilöllä on oltava voimassa mahdollinen ko. koemuodon palkintotuomaripätevyys ja arvosteluoikeus sekä ko. koemuodon vastaavan koetoimitsijan pätevyys ja hän on toiminut siinä tehtävässä vähintään viisi kertaa sekä osallistunut kokeiden tai kilpailujen järjestelyihin kennelpiirin tai Palveluskoiraliiton edellyttämällä tavalla. Ellei ko. koemuodossa ole koetoimitsijapätevyyttä tulee henkilöllä olla vastaavan tyyppisen koemuodon koetoimitsijapätevyys.

Hänen on pystyttävä koetuomarien ja koetoimihenkilöiden koulutukseen.

Rotujärjestöt ja lajiliitot määrittelevät koe- ja kilpailumuotokohtaiset lisävaatimukset koulutusohjeissaan.

Ylituomarikoulutukseen hakeutuvien henkilöiden kennelpiirit harkintansa mukaan hyväksyvät omasta tai jonkun muun Kennelliiton jäsenyhdistyksen esityksestä peruskurssille ne henkilöt, jotka täyttävät edellä mainitut vaatimukset. Palveluskoirakokeissa hyväksynnän tekee Palveluskoiraliitto.

Toisen koemuodon arvosteluoikeuksien saamiseksi tulee henkilön saada jäsenyhdistyksensä tekemän esityksen lisäksi myös kennelpiirinsä lausunto koulutukseen hyväksymisestä. Ylituomarin peruskurssia ei tällöin edellytetä uudelleen suoritettavaksi.

5.2 YLITUOMARIKURSSIN JÄRJESTÄMINEN

Ylituomarikursseja järjestävät rotujärjestöt, lajiliitot ja Kennelliitto.

Kurssien järjestämisestä on ilmoitettava niin, että hakijalla on mahdollisuus hankkia koulutukseen vaadittavat pätevyydet riittävän ajoissa. Ilmoitus esimerkiksi vuotta ennen kurssia.

Kursseista ilmoitetaan ennen niiden pitämistä Kennelliiton, rotujärjestöjen tai lajiliittojen julkaisuissa.

5.3 UUSIEN YLITUOMAREIDEN KOULUTUS

Ylituomarikokelas käyttää koulutuksen kaikissa vaiheissa Kennelliiton hyväksymää ylituomarihakemuskaavaketta todistuksena eri koulutusvaiheiden suorittamisesta.

Koulutustietojen kirjaamiseen käytetään vain joko Omakoira järjestelmää tai ylituomarihakemuskaavaketta.

Koulutus jakautuu neljään vaiheeseen:

1. Rotujärjestön tai lajiliiton ennakkovalmennus

2. Ylituomareiden peruskurssi kennelpiirien toimesta (aluekouluttajat/ylituomarit)
3. Erikoistumiskoulutus ko. koelajin ylituomariksi rotujärjestöjen tai lajiliittojen toimesta
4. Koearvostelut ja mahdolliset lajikohtaiset harjoitusarvostelut

1. ROTUJÄRJESTÖN TAI LAJILIITON ENNAKKOVALMENNUS

Ylituomariksi aikovan tulee osallistua ko. kennelpiirin, rotujärjestön tai lajiliiton ohjeiden mukaan järjestettyyn ennakkovalmennukseen ja karsintakokeeseen, mikäli tällaista ko. koemuodon tai kilpailun osalta järjestetään.

Rotujärjestöjen ja lajiliittojen tulee koulutusohjeissaan määritellä ylituomariksi aikovalta henkilöltä edellytettävän kokemuksen vähimmäismäärän.

Rotujärjestöjen ja lajiliittojen tulee koulutusohjeissaan määritellä myös mahdolliset ennakkoon suoritettavat harjoitusarvostelut ja mahdollinen karsintakoe.

2. YLITUOMAREIDEN PERUSKOULUTUS KENNELLIITON TAI KENNELPIIRIEN TOIMESTA

Ylituomareiden peruskurssin järjestää Kennelliitto tai kennelpiiri.

Peruskurssilla käydään läpi Kennelliiton hyväksymä Ylituomareiden peruskurssin koulutusmateriaali.

Kouluttajina peruskurssilla toimivat laajan kenneltietoisuuden omaavat ylituomarit yhdessä aluekouluttajien kanssa.

Ylituomarin peruskurssin suorittamisesta tehdään merkintä ylituomarihakemuskaavakkeeseen sekä Omakoirajärjestelmään. Peruskurssi on voimassa kaksi (2) seuraavaa kalenterivuotta, jonka aikana on ilmoittauduttava lajikohtaiseen erikoistumiskoulutukseen.

3. ERIKOISTUMISKOULUTUS ROTUJÄRJESTÖJEN TAI LIITTOJEN TOIMESTA

Lajikohtaisen erikoistumiskoulutuksen avulla ylituomarikokelaan tulee saavuttaa sen koe- tai kilpailumuodon riittävä tuntemus mihin hän on pätevöitymässä. Hänen tulee omaksua sääntöjen ja arvosteluohjeiden mukainen tapa hoitaa tehtävänsä, jotta lopputulos on tasapuolinen ja oikea.

Rotujärjestöt tai lajiliitot valitsevat lajikohtaiselle kurssille kokelaat koe- ja kilpailumuotojen lisävaatimukset täyttäneistä peruskurssin hyväksytysti suorittaneista henkilöistä.

Kouluttajina toimivat rotujärjestöjen, lajiliittojen tai Kennelliiton nimeämät ylituomarit, jotka katsotaan riittävän päteviksi ja kokeneiksi mainittuun tehtävään.

Lajikohtaisessa koulutuksessa käsitellään ainakin seuraavia asioita:

- koe- ja kilpailusääntöjen ja arvosteluohjeiden käytön ja erityispiirteiden yksityiskohtainen selvittäminen
- ylituomarin toimintaohjeet
- koetoimitsijaohjeet
- ko. koe- tai kilpailumuotoa koskevat yleiset säädökset
- ko. koe- tai kilpailumuodon koeasiapaperit

- ongelmatilanteet ja niiden käsittely

Kurssin päätteeksi on suoritettava hyväksytysti asianmukaiset loppukokeet.

Erikoistumiskoulutuksen suorittamisesta tehdään merkintä Omakoira järjestelmässä tai ylituomarihakemuskaavakkeeseen.

4. KOEARVOSTELUT JA MAHDOLLISET HARJOITUSARVOSTELUT

Ylituomarikokelaan on hyväksytysti suoritettava kussakin koe-/kilpailumuodossa erikseen määrätyt harjoitus- ja koearvostelut.

Mikäli koearvosteluja vaaditaan, niitä on oltava vähintään kaksi (2) ja ne suoritetaan kennelpiirin, rotujärjestön tai lajiliiton kokeessa vähintään kahdelle kokeneelle ylituomarille.

Harjoitus- ja koearvostelujen suorittamisesta tehdään merkintä ylituomarihakemuskaavakkeeseen.

Kunkin koe- tai kilpailumuodon koulutusohjeessa on määriteltävä, missä ajassa koe- tai harjoitusarvostelut on suoritettava. Koe- tai harjoitusarvostelut on suoritettava kuitenkin viimeistään neljän vuoden kuluessa lajikohtaisesta erikoistumiskoulutuksesta.

5.4 YLITUOMARIOIKEUKSIEN HAKEMINEN JA PÄTEVÖINTI

Anomuksen tekee tuomarikokelas käyttäen ylituomarihakemuskaavaketta tai Omakoira järjestelmän kautta.

Anomukseen hankitaan lausunto rotujärjestöltä tai lajiliitolta.

Kennelliitto pätevöi ylituomarit ja myöntää ylituomarin arvosteluoikeudet.

Ylituomari katsotaan pätevöidyksi, kun hän on saanut siitä tiedon Kennelliitolta.

5.5 YLITUOMARINA TOIMIMINEN

Ylituomarin tulee kaikessa toiminnassaan noudattaa Kennelliiton sääntöjä ja ohjeita vastaanottaessaan ylituomarin tehtävän. Ylituomarin vaihtaminen kokeeseen tulee tapahtua vain hyvin perustellusta syystä (esim. sairastuminen tai muu äkillinen asia). Kokeen myöntäjälle tulee ilmoittaa ylituomarin muutos ennen koetta.

Koska ylituomarilla on aina kokonaisvastuu kokeesta, on hänen läsnäolonsa välttämätön hänen tehtäviensä hoitamiseksi. Poislukien koko koekauden kokeet, joilla on oma järjestämisohjeensa.

Kokeen ylituomarilla on velvollisuus pyydettäessä antaa lausunto kokeeseen liittyvissä asioissa.

5.6 YLITUOMARIEN JATKO- JA TÄYDENNYSKOULUTUS

OSALLISTUMINEN JATKO- JA TÄYDENNYSKOULUTUKSEEN

Ylituomarin on osallistuttava hänelle suunnattuun jatkokoulutukseen vähintään joka toinen kerta, ja hänen on toimittava tuomarin tai koetoimitsijan tehtävissä tai osallistuttava kokeisiin koiranohjaajana tai kilpailijana vähintään kerran kahden vuoden aikana.

Kennelpiirien, rotujärjestöjen ja lajiliittojen on valvottava, että ym. vaatimukset täyttyvät ennen kuin henkilölle annetaan uusia ylituomaritehtäviä.

Sääntömuutosten yhteydessä rotujärjestöt ja lajiliitot määrittelevät täydennyskoulutusvaatimukset. Rotujärjestöjen ja lajiliittojen tulee määritellä ohjeissaan, miten arvosteluoikeuden menettänyt ylituomari saa arvosteluoikeutensa takaisin.

JATKO- JA TÄYDENNYSKOULUTUKSEN JÄRJESTÄMINEN

Ylituomarien jatko- ja täydennyskoulutukset järjestävät rotujärjestöt tai lajiliitot.

Jatko- ja täydennyskoulutuksissa on käsiteltävä lajikohtaisten asioiden lisäksi Kennelliiton yleiset kokeisiin ja kilpailuihin liittyviin asioihin tulleet muutokset.

Jatko- ja täydennyskoulutustilaisuuksista on ilmoitettava hyvissä ajoin ennen tilaisuutta Kennelliiton sekä rotujärjestön, lajiliiton julkaisussa tai henkilökohtaisella kutsulla.

5.7 YLITUOMARIOIKEUKSIEN PERUUTTAMINEN JA PALAUTTAMINEN

Kennelliitto voi poistaa ylituomarioikeudet tai peruuttaa arvosteluoikeudet henkilöltä, joka todetaan tehtäväänsä epäpäteväksi ja joka ei enää täytä kohdan ylituomariksi aikovalle asetettuja yleisiä vaatimuksia.

Kennelliitto peruuttaa arvosteluoikeudet kennelpiirin, rotujärjestön tai lajiliiton esityksestä henkilöltä, joka ei täytä jatko-, täydennyskoulutus- ja toimintavaatimusvelvoitettaan.

Kennelliitto palauttaa arvosteluoikeudet peruuttamisesityksen tekijän perustellusta esityksestä.

Rotujärjestöt ja lajiliitot voivat jatko- tai täydennyskoulutusvelvoitteen lisäksi määritellä mahdollisia lisätehtäviä ylituomareille, joilla arvosteluoikeudet ovat olleet poistettuna.

Mikäli ylituomarille ollaan esittämässä kurinpidollisia toimenpiteitä, voi Kennelliitto pidättää arvosteluoikeudet asian käsittelyn ajaksi.

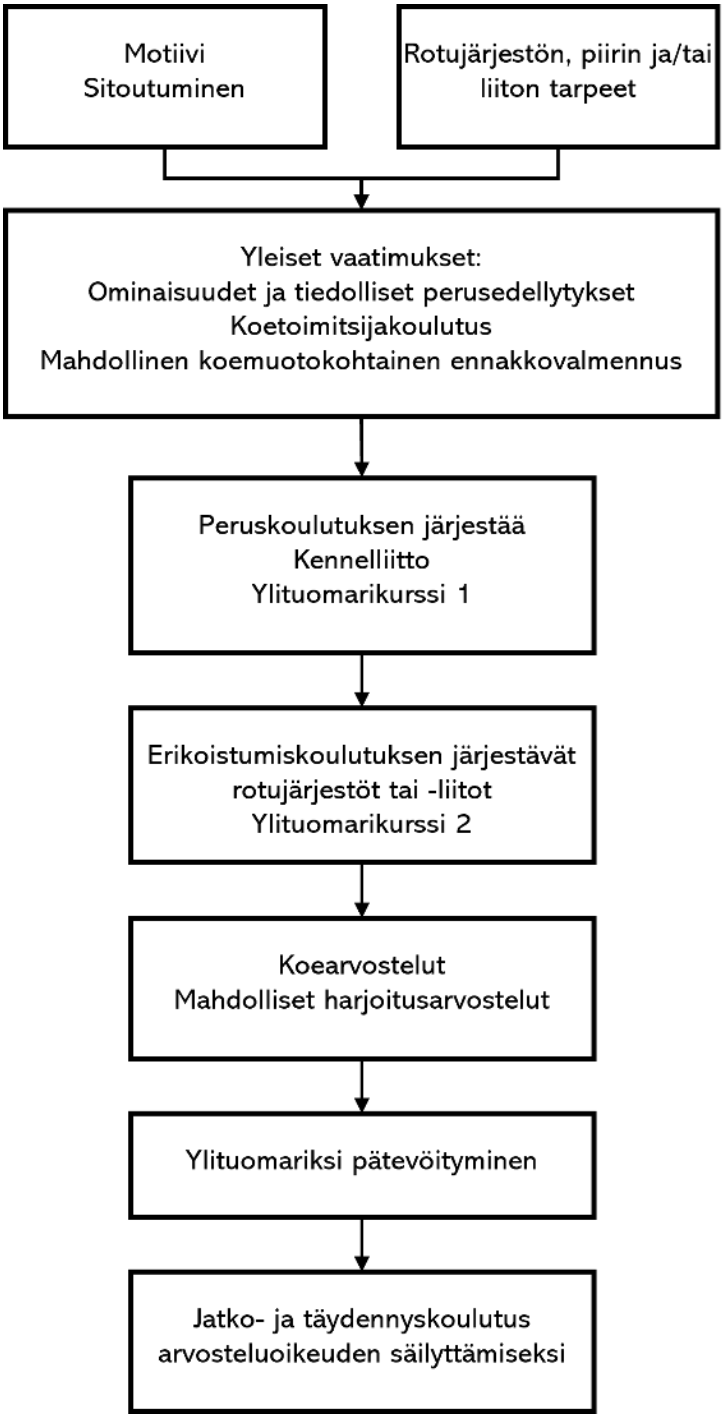
5.8 EMERITUS/EMERITA YLITUOMARI

Tehtävistään luopuva ylituomari voidaan nimittää Kennelliiton tai sen jäsenyhdistyksen esityksestä emeritus / emerita ylituomariksi, kun henkilö pitkän ja ansiokkaan ylituomariuran jälkeen luopuu ylituomaritehtävistään. Ylituomari säilyttää kaikki muut oikeutensa paitsi arvosteluoikeuden. Arvonimen myöntää ao. toimikunnan esityksestä Kennelliiton hallitus.

Emeritus / emerita arvonimeä esitettävän henkilön tulee olla Kennelliiton jäsen ja ylituomarioikeuksista luopumisesta ei saa olla kulunut kahta vuotta kauempaa.

Arvon myöntämisessä arvioidaan pitkää ja ansiokasta tuomarin uraa kokonaisuutena. Merkittävinä tekijöinä arvioinnissa ovat mm. aktiivisen tuomariuran pituus, joka tulisi olla vähintään noin 20 vuoden pituinen, toimiminen lajin kouluttajana ja sääntöjen kehittäjänä.

5.9 TUOMARIN KOULUTUSPOLKU

6. ESIINTYVÄ YLITUOMARI

Roolisi?

- keulakuva
- kouluttaja
- vastuunkantaja
- tiimin jäsen
- tunnelman luoja

6.1 ESIINTYMINEN, ILMAISUTAITO, ONGELMATILANTEET JA NIIDEN RATKAISEMINEN

Esiintyminen: on oltava jotain sanottavaa, on osattava sanoa se

Ylituomarin puhe

- lyhyt, ytimekäs, hauska ja älykäs
- valmistaudu etukäteen, harjoittele

Puheen runko

Hyvän puheen/esityksen peruspilareita on **selkeä aloitus, huolella valmistelu asiakeskiö**, jämäkkä **yhteenveto ja lopetus.**

ALOITUS

- Huomio tilaisuuden osanottajat ja tärkeys
- Esittele asiasi.

PUHEEN SISÄLTÖ

- Tuo esiin kokeen läpiviennin kannalta tärkeät asiat.

LOPETUS

- Puheen lopuksi kertaa tiivistämällä tärkeimmät asiat
- Anna mahdollisuus lyhyisiin tarkentaviin kysymyksiin

Palaute

- palautetta pitää antaa, mutta sen pitää olla asiallista
- muotoile ainakin osa palautetta myönteiseksi

Viestintä

- Sanat muodostavat viestinnästä alle 10 % - loppu on sanatonta viestintää
- Vastuu viestistä aina lähettäjällä.
- Sanaton viestintä: kiinnitä huomiota eleisiin, ilmeisiin, äänensävyyn
- Oma vire, asenne ja valmius suoritukseen
- Aito hymy tavoittaa ja avaa ovet
- Tarkkaile vastaanottajan viestejä

Ongelmatilanteiden ratkaisu

- hallittu käyttäytyminen (toisen ärsyyntymisen käsittely, ei mukaan meno)
- joustavuus, rauhallisuus, paineensieto ja impulssien hallinta
- kuuntele vastapuolta
- perustele kantasi.

7. KOEPÖYTÄKIRJAN TÄYTTÖOHJE

7.1 YLITUOMARIN KERTOMUS

Kokeen tai kilpailun ylituomari kirjoittaa tuomarikertomuksen koepöytäkirjaan.

Ylituomarin kertomus

- Turhat ja epäolennaiset jaarittelut pois
- Merkittävä ja olennainen kirjataan
- Poikkeukset mainittava mahdollisten jatkoselvittelyjen kannalta
- Muista myös oleelliset lisätiedot (vastaava koetoimitsija, harjoitus-/koearvostelija, jne.)

7.2 KOETULOKSET

https://www.kennelliitto.fi/liitevihko-koetulosten-tallennusohje

Koetulokset voidaan tallentaa reaaliaikaisesti Omakoira-palvelun kautta seuraavissa koemuodoissa: MEJÄ, HIJÄ, KAER, KAKE, KATU, KAME, KVK, LUT, LUME, MÄAJ, NKM, NOME-A, NOME-B, NOU, NOWT, PAIM, PAIM-BC&AK, PAIM-E, PAIM-T, PIKA, REK, REKÄ, SPA, SPME, SPME-vesit, SPME-V, VAHI, VEPE, VERI, WACH ja WACH-M ja NW. Sähköisesti tallennetuista kokeista ei tarvitse enää toimittaa koeasiakirjoja kennelpiirille.

Pöytäkirjan tarkastuksessa havaitut tekniset virheet tulee ilmoittaa ylituomarille ja kilpailijalle.

Omakoira-palvelun kautta tallennettujen tulosten koirakohtaiset pöytäkirjat lähetetään Showlinkille rotujärjestöpostitusta varten, jos järjestäjällä ei ole tiedossa kokeessa olleiden koirien rotujärjestöjen yhteystietoja.

Koetulokset on toimitettava **sähköisesti viikon (1) kuluessa** ylituomarin hyväksyttäväksi ja ylituomarin on tarkastettava ja hyväksyttävä tulokset **kahden (2) viikon kuluessa**.

Kennelliitolle toimitettavat koirakohtaiset pöytäkirjat lähetetään osoitteella:

koetuloskorjaukset@kennelliitto.fi

tai

Suomen Kennelliitto – Showlink Oy
Koetulokset
PL 20
79101 LEPPÄVIRTA

Mikäli ylituomarilla ei ole Omakoirasovellusta käytettävissä, tulee hänen lähettää allekirjoitettu koepöytäkirja yllä olevaan osoitteeseen tulosten hyväksymistä varten.

HUOM! Palvelus- ja pelastuskoirakokeiden, luonnetestin, MH-luonnekuvauksen, tottelevaisuuskokeen, koiratanssin ja rally-tokon tulokset kirjataan Suomen Palveluskoiraliitolle heidän virkku.net-tulospalvelujärjestelmän kautta. Vinttikoirakokeiden tulokset lähetetään Suomen Vinttikoiraliitolle kilpailutietojärjestelmän kautta kilpailut.suomenvinttikoiraliitto.fi ja agilitytulokset lähetetään Suomen Agilityliitolle kilpailu- ja tulospalvelun kitu.agilityliitto.fi kautta, jotka toimittavat ne edelleen Kennelliittoon.

Koemuodot, joilla koiratietokanta.fi on käytössä, lähettävät tulokset sen kautta. Näitä ovat mm. ajokokeet (AJOK, KEAJ, IAJOK, DRAJ, DKAJ), linnunhaukkukokeet (LINT), hirvenhaukku- (HIRV) ja karhunhaukkutaipumus (KARH) -kokeet.

7.2.1 TULOSTEN TÄYTTÖOHJEITA

Luokkatunnukset:

SOV	= soveltuvuuskoe (vepe)
NUO	= nuortenluokka
ALO	= alokasluokka
AVO	= avoin luokka
VOI	= voittajaluokka
MES	= mestariluokka
EVL	= erikoisvoittajaluokka
LUT-asteet	= luolakoirien taipumuskoe

Tulosvaihtoehdot:

1.	= ensimmäinen palkinto
2.	= toinen palkinto
3.	= kolmas palkinto
-	= keskeytti, luopui
0	= keskeytettiin, suljettu

Pisteet:
merkitään numeroilla niissä koemuodoissa, joissa saavutetaan pisteitä

Rastittavissa mm.

keskeytti
keskeytettiin
suljettu
luopui

Koemuotokohtaiset lisämerkinnät

SERTK	= sertifikaatti
CACIT	= kansainvälisestä kokeesta
CACIL	= kansainvälisestä vinttikoirakokeesta
CACIOB	= kansainvälisestä tottelevaisuuskokeesta
CACIAG	= kansainvälisestä agilitykilpailusta
CACITR	= kansainvälisestä paimennuskokeesta

Myös vara-CACIT, vara-CACIL, vara-CACIOB ja vara-CACIAG sekä vara-CACITR, mikäli ylituomari sitä koiralle esittää

7.3 KANSAINVÄLISET KOKEET

Kansainvälisissä kokeissa kansainvälisen käyttökoesertifikaatin saaneen koiran kohdalle merkitään sertifikaatti; CACIT, CACIOB, CACIAG, CACIL ja myös vara-CACIT, vara-CACIOB, vara-CACIAG ja vara-CACIL, mikäli ylituomari sitä esittää.

Kennelliitto ilmoittaa FCI:lle käyttökoesertifikaatin saaneen koiran tiedot. FCI lähettää Kennelliittoon käyttökoesertifikaattikortin kirjattuaan tuloksen. Kennelliitosta lähetetään käyttökoesertifikaattikortti koiran omistajalle, mikäli omistajailmoitus on tehty Kennelliitolle. Muissa tapauksissa kortti lähetetään kokeen järjestäjälle.

HUOM! Tulokset on toimitettava FCI:lle kolmen kuukauden kuluessa KV-kokeesta CACITien, CACIOBien, CACIAGien ja CACILien vahvistamiseksi.

Koepöytäkirja

Järjestäjä täyttää
Kokeen tunnus — Sivu _____ / _____

Kokeen järjestäjä

Paikka — Aika

Koemuoto — Kennelpiiri — Kennelpiirin numero

Kokeen luonne: ☐ Yleinen ☐ Jäsenten-välinen ☐ Kansain-välinen ☐ Maa-ottelu ☐ SM ☐ Paljas maa ☐ Lumi-keli ☐ Kahden viikon koe ☐ Koko kauden koe

Sää ja keli — 1. pv — 2. pv

Lisätietoja (ylituomarin kertomus)

Ylituomarikertomuksessa tulee olla mm.
- koejärjestelyt (koemuotokohtaisesti määritelty käsiteltävät kohdat)
- muut arvostelevat tuomarit (kokeen ylituomari hyväksyy pöytäkirjan)
- vastaava koetoimitsija ja mahdolliset tuomariharjoittelijat
- kaikki normaalista poikkeavat tapahtumat (esim. jos kokeessa tapahtuu jotain, josta tehdään valitus, eikä siitä ole mainintaa ylituomarikertomuksessa, tilanne näyttää siltä kuin ylituomari ei tietäisi mitä hänen kokeessaan tapahtuu).

Vastaavan koetoimitsijan nimi — Puhelinnumero

Tuomariharjoittelijat

Rotukoodi — Koiran nimi		Rek.nro	Pisteet
Omistajan nimi	Kotikunta	Huomautuksia	Tulos
Rotukoodi — Koiran nimi		Rek.nro	Pisteet
Omistajan nimi	Kotikunta	Huomautuksia	Tulos
Rotukoodi — Koiran nimi		Rek.nro	Pisteet
Omistajan nimi	Kotikunta	Huomautuksia	Tulos
Rotukoodi — Koiran nimi		Rek.nro	Pisteet
Omistajan nimi	Kotikunta	Huomautuksia	Tulos
Rotukoodi — Koiran nimi		Rek.nro	Pisteet
Omistajan nimi	Kotikunta	Huomautuksia	Tulos
Rotukoodi — Koiran nimi		Rek.nro	Pisteet
Omistajan nimi	Kotikunta	Huomautuksia	Tulos
Kokeeseen osallistuneet kilpailevat eri luokissa seuraavasti: EVL _____ kpl, VOI _____ kpl, AVO _____ kpl, ALO _____ kpl, NUO _____ kpl, YHT. _____ kpl		Ylituomarin numero	
Sihteerin nimi		Ylituomarin allekirjoitus	
Sihteerin puh.nro		Nimenselvennös	

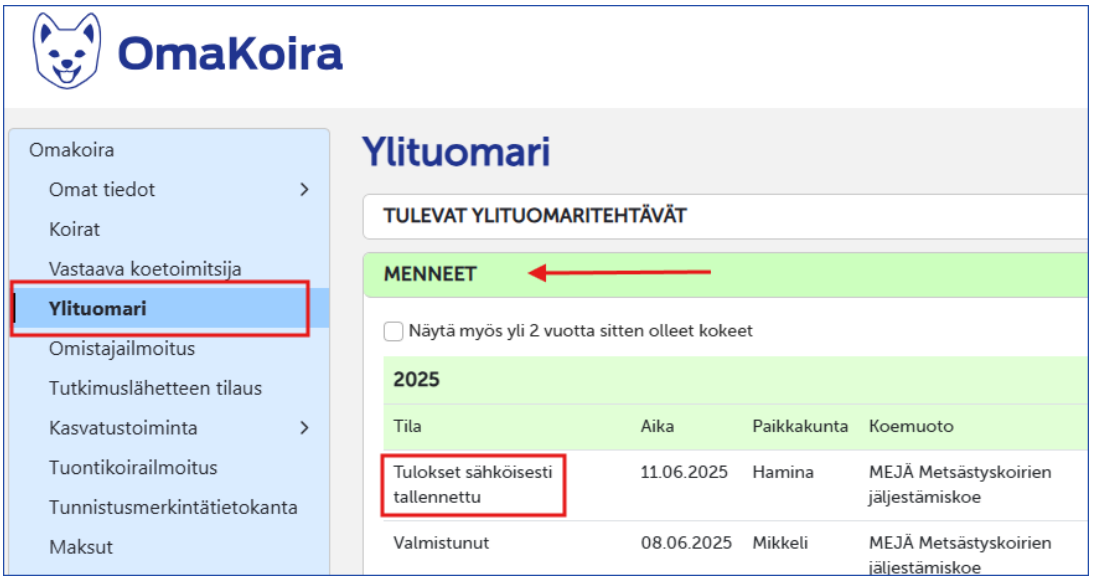
JAKELU: 1.> Kennelliitto, 2.> rotujärjestö, 3.> kennelpiiri, 4.> järjestäjä

vkl 01.2019

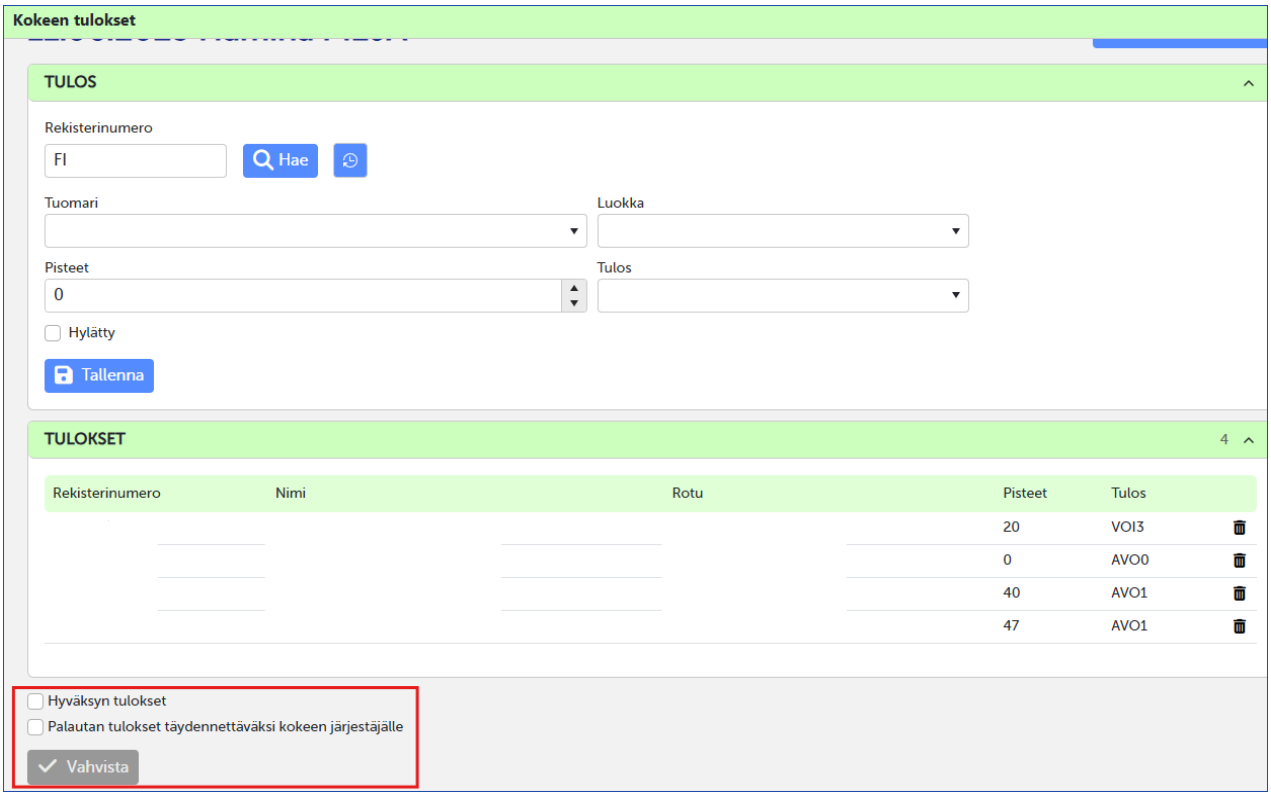
Suomen Kennelliitto – Finska Kennelklubben ry. | Kamreerintie 8 Kamrersvägen 8 | 02770 ESPOO 02770 ESBO | Puh./Tfn +358 (0)9 887 300 Fax +358 (0)9 8873 0331 | The Finnish Kennel Club www.kennelliitto.fi

8. TULOSTEN HYVÄKSYMINEN OMAKOIRASSA

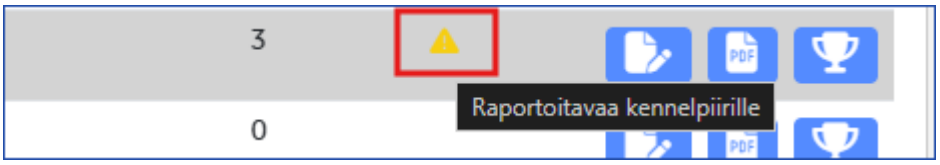
Ylituomari käy kokee jälkeen Omakoira-palvelussa tarkastamassa ja hyväksymässä tulokset ”Ylituomari” valikossa. Tallennetut koetulokset näkyvät ylituomarille tilassa ”Tulokset sähköisesti tallennettu”. Ylituomarin hyväksynnän jälkeen tulokset ovat viralliset ja näkyvät Jalostustietojärjestelmässä.

1. Avaa koetapahtuma ”Menneet” osion listasta tai klikkaamalla rivin lopussa kolmen pisteen -valikosta ”Tulokset”.
2. Tarkista tulokset.
3. Tarkista/kirjaa ylituomarin kertomus valitsemalla kokeen tulokset ikkunassa ”Siirry koepöytäkirjaan”.
4. Voit palauttaa tulokset täydennettäväksi kokeen järjestäjälle, jolloin vastaava koetoimitsija pääsee uudelleen muokkaamaan koirien tuloksia ja ylituomarin kertomusta.

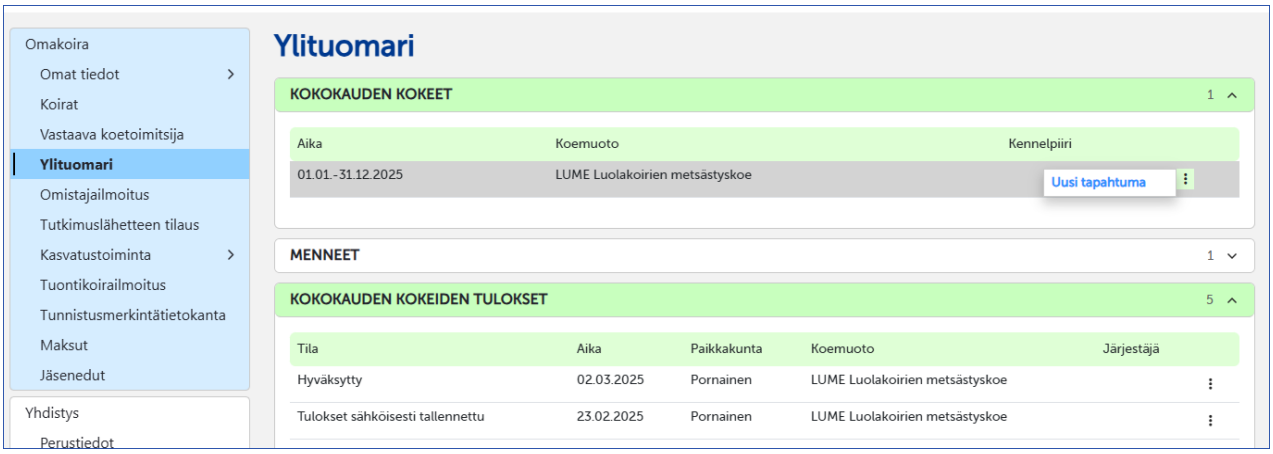
Mikäli ylituomari laittaa ruksin kohtaan ”Ylituomarin kertomus sisältää tietoa, joka kennelpiirin on tarpeellista erikseen huomioida (kokeessa on tapahtunut jotain poikkeavaa, kokeessa on valittu piirinmestari tms.)” – niin kennelpiirin koelistauksessa ko. kokeen kohdalla näkyy huomiomerkki:

8.1 KOKO KAUDEN KOKEEN TULOKSIEN TALLENTAMINEN

https://www.kennelliitto.fi/liitevihko-kokokauden-kokeiden-tulostallennus

Ylituomari tallentaa kokokauden kokeelle tulokset yksittäisinä koetapahtumina. Tulosten tallentamisessa lisätään ensin uusi tapahtuma ja sitten koiran tulos.
Kokokauden kokeet löytyvät Ylituomari -valikosta osiosta ”Kokokauden kokeet”.

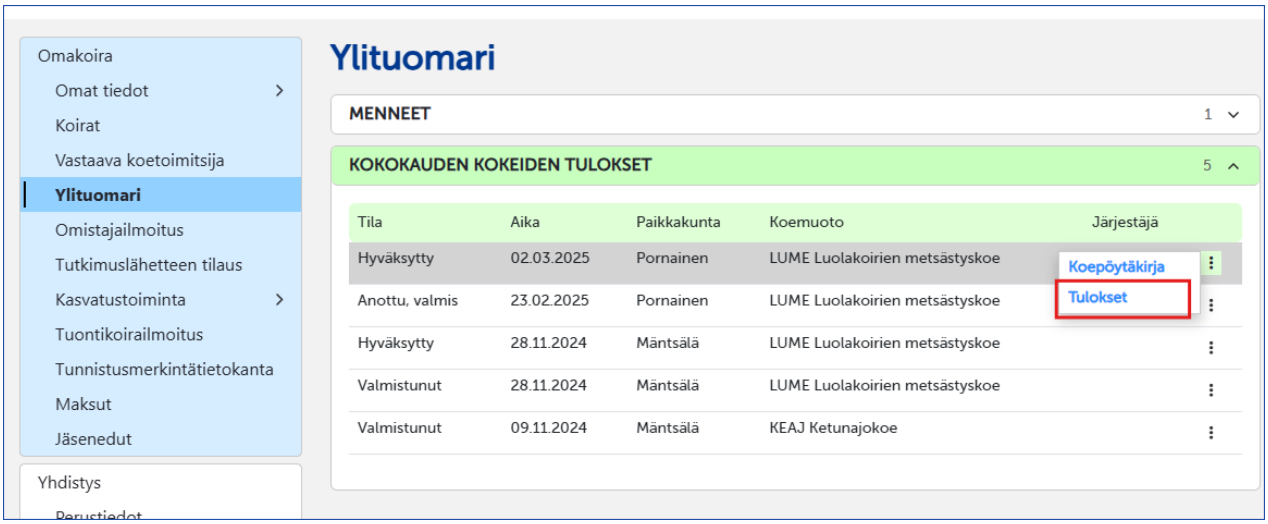
Lisää tapahtuman tieto

- Valitse kolmen pisteen valikosta ”Uusi tapahtuma”.
- Valitse kokokauden kokeen alkamispäivä, kennelpiiri, paikkakunta ja paikka.
- Lisää ylituomarin kertomus. Tietoja voit muokata myöhemmin, kun olet tallentanut tämän koetapahtuman, mutta et ole vielä hyväksynyt tuloksia.
- Tallenna tiedot

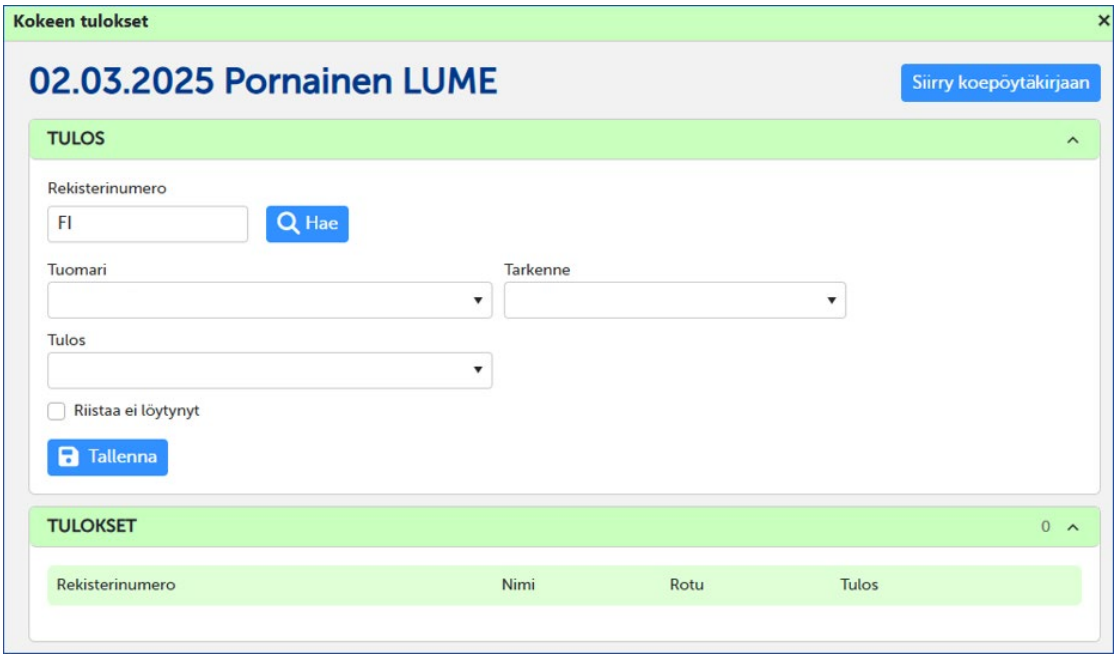
Kun koe on anottu vanhassa Omakoirassa ja se on hyväksytty tilassa, kokeen tuloksia voi tallentaa ”Kokokauden kokeiden tulokset” osiossa.

Valitse kolmen pisteen valikosta ”Tulokset” tai klikkaa koetta listassa, niin tulosten tallennuksen ikkuna aukeaa.

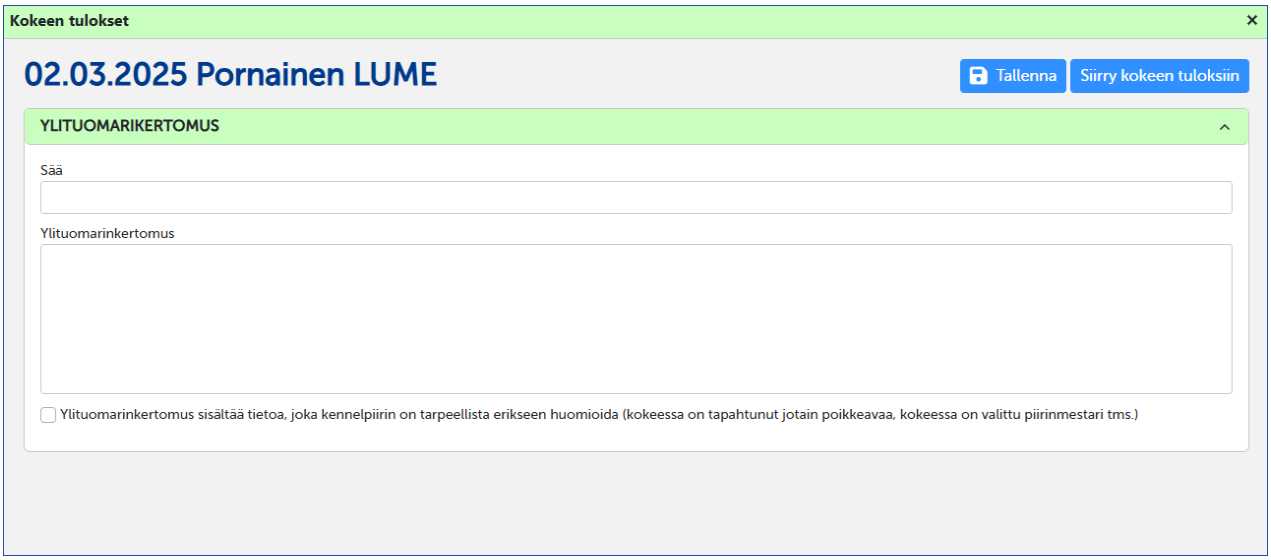

Lisää koiralle tulos

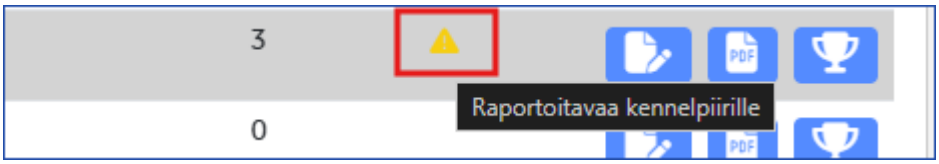
- Kirjoita koiran rekisterinumero ja paina ”Hae”.
- Koiran tiedot tulevat näkyviin – ohjelma ilmoittaa, mikäli koiralla ei ole osallistumisoikeutta ko. kokeeseen tai mikäli koiraa ei löydy.
- Lisää tuloksen tiedot ja Tallenna. Tulokset tulevat näkyviin alas ”Tulokset” -osioon.
- Kun tuloksen tiedot on tallennettu ja tarkistettu, kirjoita ylituomarin kertomus valitsemalla ”Siirry koepöytäkirjaan”

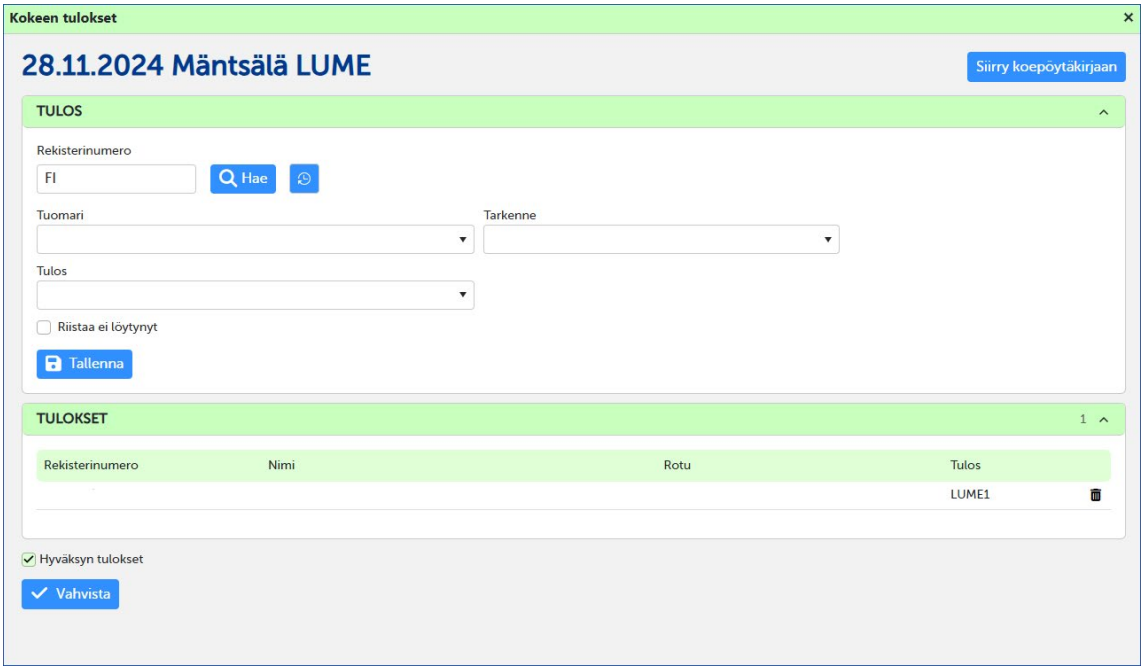
Koepöytäkirjaan ylituomarin kertomuksen kirjaaminen ja tallentaminen tehdään erillisessä ikkunassa:

Mikäli ylituomari laittaa ruksin kohtaan ”Ylituomarin kertomus sisältää tietoa, joka kennelpiirin on tarpeellista erikseen huomioida (kokeessa on tapahtunut jotain poikkeavaa, kokeessa on valittu piirinmestari tms.)” – niin kennelpiirin koelistauksessa ko. kokeen kohdalla näkyy huomiomerkki:

Kun koetulokset on tallennettu, ylituomari laittaa ruksin ”Hyväksyn tulokset” kohtaan ja painaa vahvista. Tulokset näkyvät tämän jälkeen virallisina Jalostustietojärjestelmässä sekä koepöytäkirjassa.

9. SUOMEN KENNELLIITTO – FINSKA KENNELKLUBBEN RY:N YLEINEN JÄÄVIYSSÄÄNTÖ (KOKEITA JA KILPAILUJA KOSKEVA OSA)

Hyväksytty Kennelliiton valtuuston kokouksessa 26.5.2024. Voimassa 1.1.2026 alkaen.
https://www.kennelliitto.fi/kennelliiton-yleinen-jaaviyssaanto

Yleistä

Tässä säännössä määritellään, milloin nimetty henkilö on jäävi hoitamaan tehtäväänsä. Koe- tai kilpailumuotoa hallinnoiva taho voi esittää jääviyteen liittyviä tiukennuksia hallinnoimiinsa Kennelliiton hyväksymiin säännöstöihin. Koemuotokohtaiset jääviyden tiukennukset hyväksyy Kennelliiton hallitus.

Jääviyssäännön perheenjäsenen ja koiran määritelmä:

Perheenjäseneksi katsotaan henkilön vanhemmat, sisarukset, avio- ja avopuolisot, rekisteröidyn parisuhteen osapuolet sekä lapset, vaikka he asuisivat eri osoitteissa.

Ylituomarin, arvostelevan tuomarin tai ulkomuototuomarin omistamalla tai hallitsemalla koiralla tarkoitetaan myös koiraa, joka on ollut hänen omistuksessaan tai hallinnassaan koetta tai näyttelyä edeltävän 6 kk:n aikana.

Kokeet, kilpailut ja testit

1. Tuomari ei saa toimia nimettynä (johtavana) ylituomarina siinä kokeessa, johon osallistuu hänen omistamansa tai sopimuksen perusteella hallitsema koira.

   Tuomari ei saa toimia nimettynä (johtavana) ylituomarina siinä kokeessa, johon osallistuu hänen perheenjäsenensä omistama tai sopimuksen perusteella hallitsema koira.

2. Kokeessa koiraa arvosteleva tuomari on jäävi tehtäväänsä, jos hän tai hänen perheenjäsenensä on:
   - koiran ohjaaja,
   - koiran omistaja,
   - tai sopimuksen perusteella koiran haltija.

   Tuomari ei voi toimia ohjaajana siinä kokeessa, jossa hän itse toimii nimettynä ylituomarina tai arvostelevana tuomarina.

10. KENNELLIITON MUUTOKSENHAKU

Hyväksytty Kennelliiton valtuustossa 26.11.2006. Voimassa 1.1.2007 alkaen.
https://www.kennelliitto.fi/ohje-kennelliiton-muutoksenhakumenettelysta
https://www.kennelliitto.fi/lomakkeet/lomake-erimielisyyden-ilmaisua-varten

A. YLEINEN VALITUSMENETTELY

Sääntöjen mukaisesta arvostelusta ei voi valittaa.

Erimielisyydet

Kokeet, kilpailut ja luonnetestit:
Erimielisyyksistä on ilmoitettava ennen kokeen, kilpailun tai testin päättymistä kirjallisesti, Kennelliiton lomakkeella tapahtumasta vastaavalle tuomarille tai vastaavalle ylituomarille. Tämän on erimielisyyteen perehdyttyään pyrittävä saamaan asia heti ratkaistuksi. Koe, kilpailu tai luonnetesti katsotaan päättyneeksi tunnin kuluttua tulosten julkaisemisesta.

Erimielisyydestä ilmoittamatta jättäminen kokeen, kilpailun tai luonnetestin aikana aiheuttaa valitusoikeuden menetyksen.

Kokeiden osalta ylituomarin on esitettävä valitusmenettelykäytäntö valittajalle.

Valitusaika, valitusmaksu ja jatkovalitukset
Vastaavan tuomarin tai vastaavan ylituomarin päätökseen tyytymättömän asianosaisen on tehtävä valitus kokeen myöntäneelle tai sitä puoltaneelle kennelpiirille, palveluskoirakokeiden osalta Suomen Palveluskoiraliitolle, vinttikoirakokeiden osalta Suomen Vinttikoiraliitolle, agilitykokeiden osalta Suomen Agilityliitolle neljäntoista (14) päivän kuluessa valitukseen johtaneesta tapahtumasta. Käsiteltäessä valitusta tulee olla liitteenä lausunnot kaikilta asianosaisilta.

Asianosaiseksi katsotaan henkilö, jonka etua päätös koskee.

Valitukseen liittyvä valitusmaksu on suuruudeltaan kaksi (2) kertaa osanottomaksu. Valitusmaksu on maksettava todistettavasti kokeen myöntäjälle ennen valitusajan loppumista. Valitusmaksu ei koske arvostelutuomaria, toimikuntaa, eikä toimikunnan edustajaa.

Valitusmaksu maksetaan takaisin, kun valitus on lopullisesti ratkaistu ja valitus on katsottu aiheelliseksi.

Kennelpiirin, Palveluskoiraliiton, Vinttikoiraliiton ja Agilityliiton on ratkaistava asia kuudenkymmenen (60) päivän kuluessa ja päätös on annettava tiedoksi valittajalle kirjatussa kirjeessä tai muulla todistettavalla tavalla. Päätökseen tyytymätön asianosainen voi valittaa seitsemän (7) päivän kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan Suomen Kennelliiton hallitukselle.

Kennelliiton hallituksella on erittäin painavista syistä oikeus ottaa asia käsiteltäväkseen, vaikka yleistä valitusmenettelyä ei olisikaan noudatettu.

Näyttelyt:
Näyttelyissä syntyneistä erimielisyyksistä on ilmoitettava kirjallisesti, Kennelliiton lomakkeella, järjestävän näyttelytoimikunnan jäsenelle. Tämän on asiaan perehdyttyään pyrittävä saamaan erimielisyys heti

ratkaistuksi. Erimielisyydestä ilmoittamatta jättäminen näyttelyn aikana aiheuttaa valitusoikeuden menetyksen.

Näyttelytoimikunnan jäsenen on kysyttäessä esitettävä valitusmenettelykäytäntö valittajalle.

Valitusaika ja valitusmaksu
Näyttelytoimikunnan jäsenen päätökseen tyytymättömän asianosaisen on tehtävä valitus kirjallisesti näyttelytoimikunnalle seitsemän (7) päivän kuluessa valitukseen johtaneesta tapahtumasta. Käsiteltäessä valitusta tulee olla liitteenä lausunnot kaikilta asianosaisilta. Asianosaiseksi katsotaan henkilö, jonka etua tai ratkaisua päätös koskee.

Valitukseen liittyvä valitusmaksu on suuruudeltaan kaksi (2) kertaa halvin normaalihintainen ilmoittautumismaksu. Valitusmaksu on maksettava todistettavasti näyttelytoimikunnalle ennen valitusajan loppumista. Valitusmaksu maksetaan takaisin, kun valitus on lopullisesti ratkaistu ja valitus on katsottu aiheelliseksi. Valitusmaksu ei koske tuomaria, toimikuntaa eikä toimikunnan edustajaa.

Näyttelytoimikunnan on ratkaistava valitus kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa valituksen saapumisesta. Päätös on toimitettava valittajalle kirjatussa kirjeessä tai muulla todistettavalla tavalla.

Jatkovalitukset
Näyttelytoimikunnan päätökseen tyytymätön asianosainen voi valittaa päätöksestä näyttelyn myöntäneelle tai sitä puoltaneelle kennelpiirille seitsemän (7) päivän kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan. Rotuyhdistysten erikoisnäyttelyiden osalta valitetaan Kennelliiton hallitukselle.

Kennelpiirin on ratkaistava asia kuudenkymmenen (60) päivän kuluessa ja päätös on annettava tiedoksi valittajalle kirjatussa kirjeessä tai muulla todistettavalla tavalla. Päätökseen tyytymätön asianosainen voi valittaa seitsemän (7) päivän kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan Suomen Kennelliiton hallitukselle.

Kennelliiton hallituksella on erittäin painavista syistä oikeus ottaa asia käsiteltäväkseen, vaikka yleistä valitusmenettelyä ei olisikaan noudatettu.

B. OIKAISUVAATIMUSMENETTELY

Mikäli näyttelyssä, käyttökokeessa tai kilpailussa havaitaan sääntöjen vastainen virhe, siitä on mahdollisuus tehdä oikaisuvaatimus valitusaikojen jälkeenkin.

Oikaisuvaatimuksen tekee rotujärjestö, näyttelytoimikunta, kokeen, kilpailun tai luonnetestin vastaava tuomari tai kennelpiiri valvontavelvoitteensa perusteella.

Oikaisuvaatimus osoitetaan Kennelliiton hallitukselle.

Se on tehtävä yhden (1) vuoden kuluessa näyttelyn, kokeen tai kilpailun pitämisestä ja lähetetään tiedoksi luvan myöntäjälle.

Koiranomistajan tulee noudattaa yleistä valitusmenettelyä.

Kennelliiton hallituksella on erittäin painavista syistä oikeus ottaa asia käsiteltäväkseen, vaikka oikaisuvaatimusmenettelyä ei olisikaan noudatettu.

Muutoksenhakumenettely
Ilmoitus erimielisyydestä

Täytä lomake tekstaten

Paikka	Päivämäärä
Järjestäjä	
Tapahtuma ☐ näyttely ☐ koe	Koemuoto
Koiran nimi	Rekisterinumero
Ilmoitan erimielisyyteni yllä mainitussa tapahtumassa seuraavasti:	
Nimi (nimenselvennös)	Allekirjoitus
Lähiosoite	
Postinumero	Postitoimipaikka

Muut asianosaiset yhteystietoineen:

Näyttelytoimikunnan jäsen/Ylituomarin ratkaisu:	
Ratkaisijan nimi (nimenselvennös)	Allekirjoitus
Lähiosoite	Puhelinnumero
Postinumero	Postitoimipaikka

Tähän päätökseen tyytymättömän on tehtävä valitus kirjallisesti; kokeissa kokeen myöntäjälle 14 vrk:n kuluessa ja näyttelyissä näyttelytoimikunnalle 7 vrk:n kuluessa.

Suomen Kennelliitto – Finska Kennelklubben ry. | Kamreerintie 8 Kamrersvägen 8 | 02770 ESPOO 02770 ESBO | Puh./Tel. +358 (0)9 887 300 Fax +358 (0)9 8873 0331 | The Finnish Kennel Club www.kennelliitto.fi

11. OHJE KENNELLIITON ROKOTUSMÄÄRÄYKSISTÄ

Hyväksytty jalostustieteellisessä toimikunnassa 28.3.2023, voimassa 1.6.2023 alkaen.
https://www.kennelliitto.fi/kennelliiton-rokotusmaaraykset

Koiranäyttelyissä, -kokeissa ja -kilpailuissa sekä muissa järjestetyissä koirien joukkotilaisuuksissa (myöhemmin tapahtuma) noudatetaan alla olevia rokotusmääräyksiä. Tapahtuman järjestäjien velvollisuutena on tarkistaa, että rokotusmääräyksiä on noudatettu. Koiralla tulee olla rokotustodistus (Omakoira-sovelluksessa näkyvä rokotustieto, rokotuskirja tai lemmikkieläinpassi), johon eläinlääkäri on merkinnyt rokotuspäivän, rokotteen viimeisen voimassaolopäivän, koiran tunnistusmerkintätiedot ja edelliset rokotukset.

Penikkatauti-, parvovirusripuli, tarttuva maksatulehdus- ja kennelyskärokote (nelosrokote tai kolmoisrokote ja kennelyskärokote) suositellaan annettavaksi ensimmäisen kerran 12 viikon ikäiselle pennulle. Tehosterokote annetaan valmisteyhteenvedon mukaisesti. Ensimmäinen raivotautirokotus (rabies) annetaan valmisteyhteenvedon mukaisesti, yleensä 4 kk ikäiselle pennulle.

Rokotustodistuksesta tulee ilmetä koiran yksiselitteiset tunnistustiedot sekä koiralle annetun rokotteen valmisteyhteenvedon mukainen rokotuksen viimeinen voimassaolopäivä. Jotta koira voi olla läsnä tapahtumassa, tulee koiralla olla voimassa seuraavat rokotukset:

Penikkatauti-, parvovirusripuli- ja tarttuva maksatulehdusrokotus:
Koiran pitää olla rokotettu penikkatautia, parvovirusripulia ja tarttuvaa maksatulehdusta vastaan. Pentuiässä annetut rokotteet tai vanhempana annetut tehosteet ovat voimassa ko. rokotteen valmisteyhteenvedon mukaisesti. Huomioi rokotteen varoaika ennen rokotteen voimassaoloa.

Raivotautirokotus (rabies):
Koiran tulee olla rokotettu raivotautia vastaan. Rokotukset ovat voimassa valmisteyhteenvedon mukaisesti. Huomioi rokotteen varoaika ennen rokotteen voimassaoloa.

Vanhentuneen penikkatauti-, parvovirusripuli- ja tarttuva maksatulehdusrokotuksen sekä raivotautirokotuksen varoaika:
Jos koiran rokotus on vanhentunut, tulee se kaikissa tapauksissa uusia vähintään valmisteyhteenvedossa mainitun varoajan mukaisesti ennen tapahtumaa (yleensä 21-30vrk).

Koira saa osallistua tapahtumaan seuraavana päivänä varoajan päättymisen jälkeen, eli mikäli varoaika on 21 päivää, saa koira osallistua tapahtumaan 22. päivä rokotuksesta.

Lisäohjeita rokotuksista koiran omistajille ja eläinlääkäreille:
Kennelyskärokotteen uusimista suositellaan vuosittain, jos koira osallistuu tapahtumiin.

Ulkomailta saapuvien koirien kohdalla noudatetaan Kennelliiton rokotusmääräysten lisäksi Ruokaviraston kulloinkin voimassa olevia ohjeita.

HUOM! Kennelliiton rokotusmääräykset voivat poiketa maahantuonnin rokotusvaatimuksista. Kulloinkin voimassa olevat vaatimukset voi tarkistaa esim. Ruokaviraston kotisivuilta.

Tartuntatauteihin liittyviä muita määräyksiä:
Jos koira sairastuu penikkatautiin, parvovirusripuliin, tarttuvaan maksatulehdukseen, kennelyskään tms. hengitystie- tai mahasuolikanavan tulehdukseen, koira ei saa olla läsnä tapahtumassa ennen kuin se on ollut vähintään kaksi viikkoa oireeton. Sama rajoitus koskee myös saman talouden oireettomia koiria. Loistartunnat on asianmukaisesti hoidettava ennen kuin koira voi olla läsnä tapahtumassa.

12. TUNNISTUSMERKINNÄN TARKASTAMINEN NÄYTTELYISSÄ, KOKEISSA JA KILPAILUISSA

Hyväksytty Kennelliitossa 27.11.2015, voimassa 1.1.2016
https://www.kennelliitto.fi/tunnistusmerkinnan-tarkastaminen

Tunnistusmerkintä on pakollinen kaikille virallisiin näyttelyihin, kokeisiin, kilpailuihin ja testeihin (jäljempänä tapahtuma) osallistuville koirille. Ilmoittaessaan koiran tapahtumaan omistaja sitoutuu noudattamaan tapahtumaan liittyviä sääntöjä ja ohjeita.

Tapahtuman järjestäjä tarkastaa tunnistusmerkinnän.

Tunnistusmerkintä tarkastetaan ensisijaisesti koiran rekisteritodistuksesta ennen arvostelua/suoritusta.

Mikäli koiralla on siru, jota yleisimmät lukulaitteet eivät tunnista, on koiran omistajalla oltava mukanaan lukulaite, joka kyseisen sirun pystyy lukemaan. Jos tarkastuksessa löytyy koira, jota ei ole tunnistusmerkitty, tulee järjestäjän sulkea kyseinen koira pois tästä tapahtumasta.

Epäselvä tatuointi tai toimimaton mikrosiru estää koiran osallistumisen tapahtumaan.

13. YLEISIÄ KOKEITA JA KILPAILUJA KOSKEVIA PÄÄTÖKSIÄ

KOIRAN OSALLISTUMISOIKEUS SYNNYTYKSEN JÄLKEEN

Valtuusto päätti 28.5.2023 kaikkien koe- ja kilpailusääntöjen sekä testien sääntöön muutettavaksi;

- nartulla ei ole osallistumisoikeutta alle 75 vuorokautta synnytyksen jälkeen.

Koemuotokohtaisissa säännöissä osallistumisoikeuden rajoitus voi olla pidempi kuin 75 vrk.
Valtuusto päätti, että osallistumisoikeuden rajoitus tulee voimaan kaikkia koemuotoja koskevana 1.1.2024. Rajoitus päivitetään toimistotyönä voimassa oleviin koesääntöihin. Rajoitus koskee myös keisarinleikkausta.

KILPAILULUOKAT KOKEISSA JA KILPAILUISSA

Luokanvaihto kokeissa ja kilpailuissa:
Koiran, joka kokeessa on saavuttanut ylempään luokkaan tai muuhun vastaavaan oikeuttavan tuloksen on myös kilpailtava tuloksen oikeuttamassa luokassa, mikäli ko. koemuodon säännöissä ei ole kirjattuna siirtymäkautta tai muuta erillistä määräystä luokan vaihdosta.

LEIKATTUJEN (KASTROITUJEN) UROSTEN OSALLISTUMINEN KOKEESEEN/KILPAILUUN

Kastroitujen urosten osallistuminen kokeisiin ja kilpailuihin hyväksytään, mikäli niillä on aikaisemmin todettu normaalit kivekset ja koiralla on Kennelliiton eläinlääkintälomakkeen mukainen eläinlääkärintodistus kivesten poistosta.

Leikatut urokset rinnastetaan normaalikiveksisiin koiriin ja ne voivat saavuttaa valionarvon ja SM-tittelin. Edellä mainittu koskee myös steriloituja narttuja.

OSALLISTUMINEN KOKEISIIN JA KILPAILUIHIN ILMAN NÄYTTELYTULOSTA

Vähintään yhdeksän kuukauden ikäinen rekisteröity koira saa osallistua kokeisiin ja kilpailuihin ilman näyttelytulosta kunkin koemuodon alimmassa luokassa seuraavissa koelajeissa:

Ketunajokoe (KEAJ), metsästyskoirien jäljestämiskoe (MEJÄ), mäyräkoirien ajokoe (MÄAJ), ajokoe (AJOK ja BEAJ)

Yllämainituissa yksiluokkaisissa kokeissa koira saa kilpailla ilman näyttelytulosta, kunnes se on saavuttanut yhden koemuodon korkeimman luokkatuloksen.

YLEISESTÄ OSALLISTUMISOIKEUDESTA KOKEISIIN, KILPAILUIHIN JA NÄYTTELYIHIN YM. KENNELLIITON TAPAHTUMIIN

Päätös osallistumisoikeudesta kokeisiin, kilpailuihin ja näyttelyihin, testeihin tai muihin vastaaviin Kennelliiton hyväksymiin tapahtumiin seuraavasti:

Osallistumisoikeutta ei ole koiralla, jonka omistajalla on Kennelliiton kurinpitolautakunnan lisäseuraamuksena määräämä kielto tai Kennelliiton hallituksen määräämä tilapäinen kielto osallistua kilpailijana, näytteilleasettajana, esittäjänä, osallistujana tai ohjaajana.

ILMOITTAUTUMISEN TÄYDENTÄMISTÄ ILMOITTAUTUMISAJAN JÄLKEEN.

Arvokilpailuihin tähtäävissä valintakokeissa tulee koirien osallistumisehdot täyttyä jo ilmoittautumishetkellä (viimeinen ilmoittautumispäivä).
Osallistuakseen arvokilpailuihin ja arvokilpailujen valintakokeisiin, tulee koirien osallistumisehdot täyttyä jo ilmoittautumishetkellä. Ilmoittautuminen on tehtävä määräaikaan mennessä.

VAMMAISEN KOIRAN OSALLISTUMINEN

Hallitus päätti, että koirat joilla on raajassa syntymävamma tai joilta on raaja amputoitu, eivät saa osallistua Kennelliiton alaisiin näyttelyihin, kokeisiin, kilpailuihin eikä testeihin eläinsuojelullisista syistä.

Kuulo- tai näkövammainen koira, joka ei selviydy koevaatimuksista, tulee sulkea kokeesta, kilpailusta tai testistä kokeesta vastaavan ylituomarin toimesta. Koira on pystyttävä arvostelemaan kaikkien kokeen osasuoritusten osalta (esim. laukauksensietotesti) ja sitä on myös ohjattava koesääntöjen ja koeohjeiden edellyttämällä tavalla.

Koe- ja kilpailutoimikunnan päätös 3.9.2024 (6/24):

Näkö- tai kuulovammainen koira, joka on kokonaan tai toispuoleisesti sokea ja/tai kuuro ei voi osallistua Kennelliiton alaisiin kokeisiin, kilpailuihin tai testeihin.

Mikäli koemuodon haltija katsoo, ettei koiran turvallisuus vaarannu rajoittuneen havainnointikyvyn johdosta, koemuodon haltija voi sallia näkö ja/tai kuulovammaisten koirien osallistumisen kyseiseen koemuotoon. Koemuodon haltijan on annettava päätös Kennelliitolle tiedoksi.

Poikkeukset;
Suomen Palveluskoiraliiton hallitus on päättänyt, että kaikkien sen alaisten lajien kokeisiin ja kilpailuihin sekä luonnetestiin ja MH-kuvaukseen voi jatkossakin osallistua toispuoleisesti sokeat ja/tai kuurot koirat, mikäli ne selviytyvät koe- ja testivaatimuksista, koska koiran turvallisuus ei näissä kokeissa/kilpailuissa/testeissä vaarannu rajoittuneen havainnointikyvyn johdosta.
Lisäksi täysin kuurot ja sokeat koirat voivat osallistua koiratanssi- ja rally-toko-kilpailuihin, mikäli ne selviytyvät koemuodon vaatimuksista. Täysin kuuro koira voi osallistua myös tottelevaisuuskokeeseen (TOKO), mutta sillä tarvitsee olla tällöin eläinlääkäritodistus, jotta ohjaaja voi käyttää käsimerkkejä koiran ohjaamiseen. Täysin sokea koira ei voi osallistua tottelevaisuuskokeeseen (TOKO), eikä täysin kuurot tai sokeat koirat voi osallistua palvelus- tai pelastuskoirakokeisiin, luonnetestiin tai MH-kuvaukseen.
Suomen Vinttikoiraliiton hallitus päätti, että kuulovammaiset koirat, jotka ovat kokonaan tai toispuoleisesti kuuroja voivat osallistua vinttikoirakokeisiin läpäistyään normaalisti
kokeen eläinlääkärintarkastuksen.
Perinteisen paimennuksen Paimennuskollegion päätös; Osittain kuulo- tai näkövammainen koira voi saada osallistumisoikeuden, kunhan ohjaaja/omistaja
tiedostaa koiran ja lampaiden hyvinvoinnin tässäkin tapauksessa olevan hänen vastuullaan. Toispuoleisesti sokea tai kuuro voi osallistua PAIM-T, PAIM-E ja PAIM
koemuotojen kokeisiin.
Kennelliiton noseworktyöryhmä; Kuulovammaiset koirat, jotka ovat kokonaan tai toispuoleisesti kuuroja voivat osallistua nosework kokeisiin.
Toispuoleisesti sokeat koirat voivat osallistua nosework kokeisiin, mikäli ne selviytyvät koevaatimuksista ja koiran turvallisuus ei vaarannu rajoittuneen havainnointikyvyn johdosta.
Suomen Agilityliitto; Eri asteisesti kuulovammaiset koirat saavat ilman erityisehtoja osallistua kaikkiin agilityn lajimuotojen kilpailuihin muiden kilpailukelpoisuuden ehtojen täyttyessä 1.6.2025 alkaen.

Toispuoleisesti sokeat ja yksisilmäiset koirat voivat ehdollisesti osallistua eri agilityn lajimuotojen kilpailuihin, mikäli koiran suorituskyky mahdollistaa turvallisen ja hallitun etenemisen radalla.
Agility-, hyppy-. gambler- ja snookers- lajimuodoissa siirrytään poikkeuslupamenettelyyn niissä tapauksissa, jossa koiralta on poistettu toinen silmä tai koira on diagnosoitu olevan toispuoleisesti sokea.
Tarkempi päätös löytyy SAGIn sivuilta https://www.agilityliitto.fi/uutiset/kuulo-ja-nakovammaisten-koirien-kilpailuoikeus-suomen-agilityliiton-alaisissa-kilpailuissa/
Suomen Laikajärjestö päätti puoltaa sääntö- ja koulutusvaliokunnan esitystä näkövammaisen koiran osallistumisesta HIRV-, HIRV-J ja KARH- kokeeseen.
Suomen Harmaahirvikoirajärjestön hallitus päätti puoltaa osaltaan näkö- ja kuulovammaisen koiran osallistumisen HIRV, HIRV-J ja KARH kokeeseen järjestön alaisten rotujen osalta.
Suomen Pystykorvajärjestö on hallituksen kokouksissaan päättänyt sallia näkö- ja kuulovammaisen koiran osallistumisen HIRV, HIRV-J ja KARH kokeisiin.
Suomen Pystykorvajärjestö puoltaa näkö- ja/tai kuulovammaisen koiran osallistumisoikeutta LINT-kokeisiin
Suomen bordercolliet ja australiankelpiet on hallituksen kokouksessaan päättänyt sallia puolikuuron koiran osallistumisen bordercollien ja australiankelpien paimennuskokeisiin (PAIM-BCAK)

KURINPITOLAUTAKUNNAN PÄÄTÖKSEN NOUDATTAMINEN

Näyttelyn ja koetoimikuntien on huolehdittava siitä, että henkilö, jolla on kurinpitolautakunnan asettama osallistumiskielto, ei osallistu kokeisiin, kilpailuihin, näyttelyihin tai testeihin.

Mikäli näyttelyn, kokeen, kilpailun tai testin järjestäjällä on tieto, että koiralla ei kurinpidollisesta päätöksestä johtuen ole osallistumisoikeutta, on tilaisuuden järjestäjän velvollisuus huolehtia siitä, että ko. koira/koirat ei/eivät voi kilpailla näyttelyssä/kokeessa/testissä.

YLEISOHJE OSALLISTUMISOIKEUDESTA KOKEISIIN, KILPAILUIHIN JA TESTEIHIN

Hallitus päätti, että FCI:n tunnustaman maan kenneljärjestössä rekisteröity FCI:n hyväksymien rotujen koira, Pohjoismaisen Kennelunionin PKU:n hyväksymien rotujen koira ja Kennelliiton omistajarekisteriin (FIX) merkitty koira saa osallistua Kennelliiton alaisiin kokeisiin, kilpailuihin ja testeihin ko. kokeen, kilpailun tai testin sääntöjen ja ohjeiden edellyttämällä tavalla.

Tämän lisäksi:
- Koiran tulee olla tunnistusmerkitty Kennelliiton hyväksymällä tavalla.
- Koiran tulee täyttää voimassa olevat Kennelliiton hyväksymät terveysmääräykset.
- Koiran ikä vähintään 9 kuukautta. Alaikärajaa voidaan koesääntökohtaisesti korottaa.
- Koiranohjaajan on noudatettava tuomarin antamia ohjeita ja käyttäydyttävä moitteettomasti tuomaria, kokeen toimitsijoita, muita koiranomistajia, muita läsnäolijoita ja läsnäolevia koiria kohtaan.

Kennelliiton rekisteröityjen sääntöjen mukaisesti Kennelliiton säännöt ja ohjeet velvoittavat Kennelliiton alaiseen toimintaan osallistujaa, oli hän jäsen tai ei.

YLITUOMARIN TOIMINTA KOETOIMITSIJANA JA YLITUOMARINA SAMASSA KOKEESSA

Ylituomari ei voi toimia kokeen vastaavana koetoimitsijana, jos hän on lupautunut kyseisen kokeen vastaavaksi tai varalla olevaksi ylituomariksi.

KERTALUONTEISEN TESTIN UUSIMINEN TULOKSEN MITÄTÖINNIN JÄLKEEN

Koe- ja kilpailutoimikunta päätti 8.8.2019, että kertaluonteisen tai muuten määrällisesti rajoitetun testin tai kokeen saa uusia kyseessä olevan lajin sääntöjen tai ohjeiden määrittämän karenssiajan jälkeen, mikäli

koiran tulos ko. testistä tai kokeesta mitätöityy järjestäjän tai tuomarin aiheuttamasta sääntöjen tai ohjeiden vastaisesta virheestä.

KANSAINVÄLISTEN KOKEIDEN JÄRJESTÄMINEN

Suomessa järjestetään kansainvälisiä kokeita (KV koe) niin, että kennelpiirien, Suomen Palveluskoiraliiton, Suomen Vinttikoiraliiton ja Suomen Agilityliiton tulee puoltaa vuosittain vain kahta kansainvälistä koetta / koemuoto / kennelpiiri, kuitenkin siten, että kahtena peräkkäisenä päivänä olevat saman järjestäjän kokeet lasketaan yhdeksi tapahtumaksi.
KV kokeeksi tai kilpailuiksi FCI:ltä anotaan vain koemuodon korkein luokka. Mahdolliset muut samaan aikaan samassa paikassa käytävät ko. koemuodon muut luokat ja kokeet anotaan kansallisiksi kokeiksi tai kilpailuiksi.
KV kokeeksi tai kilpailuiksi FCI:ltä anotaan vain koe, joka on avoin kaikille siihen osallistumisoikeuden omaaville roduille. Poikkeuksena Pohjoismaiden mestaruuskilpailut ja maaottelut sekä EM ja MM kilpailut. Osallistumisen rajoittaminen muuten kuin resurssien tai tuloksen mukaan ei ole sallittu.
Kansainväliseen kokeeseen ilmoittautuminen vastaanotetaan vain sähköisesti (sähköinen ilmoittautumisjärjestelmä tai sähköposti).

OHJE ULKOMAISEN TUOMARIN ARVOSTELUOIKEUKSIEN TARKISTUKSESTA

Ulkomaisen tuomarin arvosteluoikeuksien vahvistamiseksi on järjestäjän tai koemuodon haltian pyydettävä todistus tuomarin voimassa olevasta arvosteluoikeudesta hänen kotimaansa kenneljärjestöltä. Todistuksen voi kotimaansa kenneljärjestöltä pyytää myös tuomari. Ellei ulkomaisen tuomarin kotimaan kenneljärjestö anna todistusta, pyytää sen Kennelliitto.

Todistus tulee toimittaa ennen koetta Kennelliittoon (KOKI-toimikunta@kennelliitto.fi). Ilman etukäteen toimitettua todistusta ei tuomari saa arvostella kokeessa. Todistus voi olla koekohtainen tai tietylle ajalle määritelty.

SOSIAALISESSA MEDIASSA KÄYTTÄYTYMINEN

Kennelliiton suhtautumisen sosiaalisessa mediassa käytyihin keskusteluihin:
Hallitus päätti, että Kennelliitto käsittelee sosiaalisessa mediassa tehtyjä loukkauksia, herjauksia, uhkauksia tai muita vastaavia viestejä yksittäistapauksittain, vain silloin, kun osapuolena on Kennelliiton luottamus- tai muussa Kennelliiton määräämässä tehtävässä oleva henkilö.

14. OHJE KOIRAN KÄYTTÄYTYMISESTÄ TEHTÄVISTÄ ILMOITUKSISTA

Kennelliiton hallituksen hyväksymä 27.5.2022. Voimassa 1.1.2023 alkaen.
https://www.kennelliitto.fi/lomakkeet/ohje-koiran-kayttaytymisesta-tehtavista-ilmoituksista-1

Tämä ohje koskee kaikkia kokeita, kilpailuja, näyttelyitä, tarkastuksia, testejä ja muita Kennelliiton alaisia tapahtumia. Kennelliiton alaiset tapahtumat järjestetään Kennelliiton sääntöjen ja ohjeiden mukaisesti ja niiden järjestämisestä tehdään Kennelliitolle ilmoitus.

Koiran käyttäytymisestä tehtävän ilmoituksen tarkoituksena on, että vihaisesti käyttäytyvän koiran osallistuminen voidaan kieltää tapahtumien turvallisuuden varmistamiseksi.

Toiminta ja seuraukset tapahtumissa
Kennelliitolle tehdään aina ilmoitus, kun koira suljetaan tapahtumasta, sen osallistuminen keskeytetään tai sen tulos hylätään vihaisen käyttäytymisen vuoksi.

Mikäli koira on saanut käyttäytymisen vuoksi hylätyn/suljetun, niin tulosta ei poisteta. Muut koiran kyseisessä tapahtumassa aiemmin saamat tulokset voidaan tapauskohtaisen harkinnan perusteella poistaa.

Kennelliitto merkitsee tiedon ilmoituksesta järjestelmiinsä ja voi asettaa koiran osallistumiskieltoon, jonka pituus määrätään tapauskohtaisesti. Osallistumiskiellon pituutta määrättäessä otetaan huomioon tapauksen seuraukset ja niiden vakavuus.

Osallistumiskielto näkyy jalostustietojärjestelmässä koiran tiedoissa niin kauan, kun se on voimassa.

Ilmoitusta ei tehdä tapahtuman luonteeseen kuuluvasta koiran hallitusta aggressiivisuudesta (esim. suojelukoe).

Toiminta ja seuraukset tapahtumien ulkopuolella
Ilmoitus voidaan tehdä myös koirasta, joka on käyttäytynyt vihaisesti ihmistä tai toista koiraa kohtaan tapahtuma-alueella tai sen välittömässä läheisyydessä, riippumatta siitä, onko se ilmoitettu kyseiseen tapahtumaan.

Koiran kyseisessä tapahtumassa aiemmin saamat tulokset voidaan tapauskohtaisen harkinnan perusteella poistaa.

Kennelliitto merkitsee tiedon ilmoituksesta järjestelmiinsä ja voi asettaa koiran osallistumiskieltoon myös näissä tilanteissa tehdyn ilmoituksen perusteella. Osallistumiskiellon pituus määrätään tapauskohtaisesti ja sitä määrättäessä otetaan huomioon tapauksen seuraukset ja niiden vakavuus.

Osallistumiskielto näkyy jalostustietojärjestelmässä koiran tiedoissa niin kauan, kun se on voimassa.

Ilmoituksen tekijä
Ilmoituksen tekee ensisijaisesti henkilö, joka itse tai jonka koira on joutunut vihaisen käyttäytymisen kohteeksi.

Toissijaisesti ilmoituksen tekee kokeen vastaava ylituomari/koetoimitsija, näyttelyn ulkomuototuomari/kehätoimitsija, näyttelyohjaaja, koe- tai näyttelytoimikunnan jäsen, tapahtuman eläinlääkäri tai muun tapahtuman järjestäjän edustaja.

Ilmoitusmenettely
Ilmoitus on tehtävä ennen Kennelliiton alaisen tapahtuman päättymistä Kennelliiton lomakkeelle. Ilmoittaja allekirjoittaa lomakkeen. Ilmoitukseen on pyrittävä saamaan myös sen henkilön lausunto, jonka koiran käyttäytymisestä kyseinen ilmoitus tehdään. Ilmoituksessa kuvataan mahdollisimman selvästi vihainen käyttäytyminen ja siihen johtanut tilanne. Täytetty ja allekirjoitettu lomake tulee toimittaa ennen tapahtuman päättymistä tapahtuman järjestäjälle.

Tapahtuman järjestäjän velvollisuus on pitää ilmoituslomakkeita saatavilla. Tapahtuman järjestäjän edustajan tulee heti tapahtuman päätyttyä tarkastaa päivän aikana tehdyt ilmoitukset ja toimittaa ne ilman viivettä suoraan Kennelliittoon.

Väliaikainen osallistumiskielto
Tapahtuman ulkomuototuomari/näyttelyohjaaja/kokeesta vastaava ylituomari/Junior handler-tuomari asettaa koiran sen vihaisen käyttäytymisen vuoksi väliaikaiseen viiden (5) vuorokauden mittaiseen osallistumiskieltoon tapahtumapäivästä alkaen täyttämällä ja allekirjoittamalla ilmoituksen koiran vihaisesta käyttäytymisestä.

Päätöksenteko
Koiran vihaisen käyttäytymisen työryhmä voi harkinnan perusteella asettaa koiran osallistumiskieltoon, joka tulee voimaan työryhmän päätöksentekopäivänä. Työryhmän antama osallistumiskielto korvaa mahdollisen väliaikaisen osallistumiskiellon. Työryhmän antama osallistumiskielto on voimassa Kennelliiton hallituksen käsittelyyn asti.

Päätöksen osallistumiskiellon lopullisesta pituudesta tekee Kennelliiton hallitus työryhmän esityksestä. Asian käsittelyä Kennelliitossa ei estä se, että henkilö, jonka koiran käyttäytymisestä ilmoitus on tehty, ei ole käyttänyt hänelle annettua tilaisuutta vastineen antamiseen asiassa. Kennelliiton hallituksen määräämät seuraamukset tulevat voimaan hallituksen päätöksentekopäivänä.

Suomen Palveluskoiraliitto ry:llä, Suomen Vinttikoiraliitto ry:llä ja Suomen Agilityliitto ry:llä on kullakin omat menettelynsä koskien koiran vihaisesta käyttäytymisestä tehtyjen ilmoitusten käsittelyä. Edellä mainittujen liittojen tekemät päätökset voidaan huomioida Kennelliiton päätöstä tehtäessä.

13.1 LISÄOHJEET LOMAKKEEN TÄYTÖSTÄ JA TOIMITTAMISESTA KENNELLIITTOON;

Ilmoitusten tarkoituksena on, että vihaisesti käyttäytyvän koiran osallistuminen näyttelyihin, kokeisiin, kilpailuihin tai muihin tapahtumiin voidaan kieltää muiden osallistujien turvaamiseksi.

On tärkeää, että ilmoituksessa kuvataan mahdollisimman selkeästi vihaiseen käyttäytymiseen johtanut tilanne, mitä koira teki ja keneen/mihin vihainen käytös kohdistui.

Kaikilta roduilta ei edellytetä samanlaista luonnetta, mutta ihmiseen tai toiseen koiraan kohdistuva aggressio, ilman selvää uhkaa, ei ole hyväksyttävää käytöstä ja siitä tulee aina tehdä ilmoitus. Tämä koskee kaikkia näyttelyitä, kokeita, testejä ja kilpailuja.

Kennelliiton tietosuoja- ja turvapolitiikka ovat nähtävillä verkkosivuilla osoitteessa https://www.kennelliitto.fi/tietosuoja.
Lomakkeen henkilötietoja käytetään Kennelliitossa tämän asian käsittelyssä eikä niitä käytetä tai luovuteta eteenpäin muuhun tarkoitukseen.

Täytetty ilmoitus toimitetaan tapahtuman toimikunnalle tapahtuman aikana. **Toimikunnan tulee seuraavan arkipäivän aikana** toimittaa ko. ilmoitus Suomen Kennelliittoon osoitteella

kayttaytymisilmoitus@kennelliitto.fi

tai osoitteella

Suomen Kennelliitto
Valimotie 17-19
00380 Helsinki.

Ilmoitus koiran vihaisesta käyttäytymisestä
Rapport om hundens aggressiva beteende
Report of dog's aggressive behaviour

Tapahtuman paikka, aika - Ort, datum för händelsen - Place, date of incident	☐ Näyttely / Utställning / Show ☐ Koe/Kilpailu / Prov/Tävling / Trial/Competition ☐ Muu / Annan / Other	
Koiran rotu - Ras - Breed	Koe-/kilpailulaji / Prov- eller tävlingsform / Form of trial/competition	
Koiran nimi - Hundens namn - Name of the dog		Rek.nro - Reg.nr. - Reg.no.
Omistaja/Ohjaaja - Ägare/Förare - Owner/Handler		Puhelin - Telefon - Phone
Osoite - Adress - Address	Sähköposti - E-post - Email	

Ilmoituksen tekijän kuvaus tapahtuneesta - Anmälarens beskrivning av händelsen - Description of the incident by informant:

☐ Ei purrut – Bet inte – Did not bite ☐ Yritti purra – Försökte bita – Tried to bite ☐ Puri – Bet – Did bite

Ilmoituksen tekijä on - Anmälaren är - The informant is

☐ Tuomari / Domare / Judge ☐ Toimihenkilö / Funktionär / Official ☐ Asianosainen / Berörd part / Party of interest ☐ Silminnäkijä / Ögonvittne / Eye witness

Allekirjoitus - Underskrift - Signature	Nimenselvennys - Namnförtydligande - Name in block letters
Alle 18-vuotiaan puolesta ilmoituksen allekirjoittaa hänen huoltajansa. / Anmälan som görs av en person som inte har fyllt 18 år undertecknas av vårdnadshavaren. / The guardian signs the report on behalf of someone under 18 years of age.	
Puhelin - Telefon - Phone	Sähköposti - E-post - Email
Osoite - Adress - Address	

Koiran omistajan/ohjaajan lausunto tapahtuneesta - Ägarens/förarens beskrivning av händelsen - Description of the incident by owner/handler:

Alle 18-vuotiaan puolesta ilmoituksen allekirjoittaa hänen huoltajansa. / Anmälan som görs av en person som inte har fyllt 18 år undertecknas av vårdnadshavaren. / The guardian signs the report on behalf of someone under 18 years of age.	Allekirjoitus ja nimenselvennys - Underskrift och namnförtydligande - Signature and name in block letters

Väliaikainen osallistumiskielto - Tillfälligt förbud att delta i evenemang - Suspension from participation

Mikäli koira käyttäytyy näyttelyalueella tai sen välittömässä läheisyydessä hyökkäävästi tai käy kiinni ihmiseen tai toiseen koiraan tai käyttäytyy muutoin uhkaavasti, tuomari tai näyttelyohjaaja asettaa koiran väliaikaiseen viiden (5) vuorokauden mittaiseen osallistumiskieltoon näyttelypäivästä alkaen. Mikäli koira käyttäytyy kokeessa hyökkäävästi tai käy kiinni ihmiseen tai toiseen koiraan tai käyttäytyy muutoin uhkaavasti, kokeen ylituomari asettaa koiran väliaikaiseen viiden (5) vuorokauden mittaiseen osallistumiskieltoon koepäivästä alkaen. Yllä mainittu koira asetetaan viiden (5) vuorokauden osallistumiskieltoon Suomen Kennelliiton alaisiin tapahtumiin ilmoituksentekopäivästä alkaen. Väliaikaisen osallistumiskiellon lisäksi Kennelliitto voi asettaa koiralle lisäseuraamuksia.	Om hunden på utställningsområdet eller i dess omedelbara närhet uppför sig aggressivt eller ger sig på en människa eller en annan hund eller uppför sig annars på ett hotfullt sätt, domaren eller utställningsinstruktören införa ett fem (5) dygn långt tillfälligt förbud för hunden att delta i evenemang. Förbudet gäller från och med utställningsdagen. Om hunden i prov uppför sig aggressivt eller ger sig på en människa eller en annan hund eller uppför sig annars på ett hotfullt sätt, provets överdomare införa ett fem (5) dygn långt, tillfälligt förbud för hunden att delta i evenemang. Förbudet gäller från och med provdagen. För ovannämnda hund införs ett tillfälligt förbud på fem (5) dygn att delta i evenemang arrangerade av Finska Kennelklubben. Förbudet träder i kraft från datumet för anmälan. Utöver det tillfälliga förbudet att delta i evenemang kan Kennelklubben införa ytterligare påföljder för hunden.	If a dog behaves aggressively or attacks a human or another dog or otherwise behaves in a threatening way in the show venue or in its immediate proximity, a judge or a show instructor impose the dog a suspension of five (5) days from participation in events, starting from the day of the show. If a dog behaves aggressively or attacks a human or another dog or otherwise behaves in a threatening way at the trial, the chief judge impose the dog a suspension of five (5) days from participation in events, starting from the day of the trial. The above-mentioned dog is imposed a five-day (5) long suspension from participation in events organized by the Finnish Kennel Club. The suspension starts from the date of this report. In addition to the suspension, the Finnish Kennel Club may impose the dog additional sanctions.

Osallistumiskieltoon asettajan allekirjoitus - Underskrift av den person som inför förbudet - Signature of the person imposing the suspension	Nimenselvennys - Namnförtydligande - Name in block letters ☐ Tuomari - Domare - Judge ☐ Näyttelyohjaaja - Utställningsinstruktör - Show Instructor

vä. 12.2022

Jakelu – Utlämning – Distribution List: 1. > Kennelliitto/Kennelklubben/Kennel Club; 2. > Ilmoituksen tekijä/Anmälaren/Informant; 3. > Koiranomistaja/Hundägaren/Owner of the dog

Suomen Kennelliitto – Finska Kennelklubben ry. Valimotie 17-19 Gjuterivägen 17-19 00380 HELSINKI 00380 HELSINGFORS Puh./Tfn +358 (0)9 887 300 The Finnish Kennel Club www.kennelliitto.fi

15. ANTIDOPINGTOIMINTA KOKEISSA JA KILPAILUISSA

Tasapuolisen kilpailun periaate, https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2023/20230693
Antidopingsäännön ja ohjeen perusteena on eläinten hyvinvointilaki, joka luo pohjan säännöstölle. Eläinkilpailu ja -näyttely eivät saa tarpeettomasti vaarantaa eläinten hyvinvointia.
Eläinten hyvinvointilain tarkoituksena on suojella eläimiä parhaalla mahdollisella tavalla kärsimykseltä, kivulta ja tuskalta. Lisäksi lain tarkoituksena myös edistää eläinten hyvinvointia ja hyvää kohtelua.
Eläimelle ei saa antaa sellaista lääkettä tai muuta vastaavaa ainetta taikka käyttää sellaista menetelmää, jonka tarkoituksena on vaikuttaa keinotekoisesti eläimen suorituskykyyn tai käyttäytymiseen eläinkilpailussa tai -näyttelyssä (EHL 43 §).

Kennelliiton koiratapahtumat
Ilmoittaessaan koiran koiratapahtumaan, koiran vastuuhenkilö on sitoutunut noudattamaan Kennelliiton antidopingsääntöä sekä Kennelliiton antidopingohjetta. Kaikessa Kennelliiton alaisessa toiminnassa tulee huomioida ja noudattaa lakia ja Kennelliiton sääntöjä sekä ohjeita.
Koiranomistajan ja -haltijan tulee tuntea koiranpitoa koskevat, lait, asetukset, säädökset ja määräykset ja toimia niiden mukaisesti.
Antidopingsäännöstö on yhteneväinen niin näyttely-, että koe- ja kilpailupuolella, koska jalostusvalinnat perustuvat pääosin saavutettuihin tuloksiin.

14.1 ANTIDOPINGSÄÄNTÖ

https://www.kennelliitto.fi/lomakkeet/antidopingsaanto-112025-alkaen

Koiran suorituskykyyn vaikuttamisella tarkoitetaan kaikkia toimenpiteitä, joilla suorituskykyä pyritään muuttamaan siitä, millainen se luontaisesti on, lääkkeiden ja/tai aineiden ja/tai muiden lääkinnällisten toimenpiteiden avulla.

Esimerkiksi;

- **Kohottaminen:** koiralle annetaan piristäviä aineita (esim. kofeiini) > koira on energisemmän oloinen, vaikka sillä saattaa olla kipuja, tai se ei luonnostaan toimisi kuten toimii aineen vaikutuksen alaisena.
- **Alentaminen:** koiralle annetaan esim. tyynnyttävää, puuduttavaa tai rauhoittavaa ainetta > koiran käytös ei ole sille luonteenomaista tai tyypillistä.
- **Ylläpitäminen:** koiralle annetaan esim. kipulääkettä > suoritus näyttää puhtaalta > toipuminen ei ole täysin tapahtunut > vauriot lisääntyvät.

Määritelmiä

a) **Sattumanvaraisella näytteellä** tarkoitetaan kohdentumisen osalta sattumanvaraista dopingnäytettä;
b) **Menestyksen mukaan määritellyllä** näytteellä tarkoitetaan Kennelliiton hallituksen tai muun sen nimeämän tahon etukäteen määräämää koiran sijoitukseen tai menestykseen perustuvaa dopingnäytettä;
c) **Poikkeavan suorituksen tai muun perustellun epäilyn perusteella** määrätyllä näytteellä tarkoitetaan yksittäistapauksessa yksittäisestä koirasta sen poikkeavaksi katsottavan suorituksen tai perustellun epäilyn perusteella otettavaa dopingnäytettä.
d) **Lakiperusteisell**a näytteellä tarkoitetaan eläinten hyvinvointilain perusteella eläinlääkärin koirasta ottamaa näytettä.

Koiran vastuuhenkilö

- Koiran vastuuhenkilöllä tarkoitetaan koiran omistajaa, sopimukseen perustuvaa haltijaa ja/tai

muuta koirasta tapahtumassa vastuussa olevaa henkilöä.
- Koiran vastuuhenkilö on aina vastuussa koiran kilpailukelpoisuudesta ja oikeudesta osallistua tapahtumaan.

Koiratapahtuma
- Koiratapahtumalla tarkoitetaan **kaikkia Kennelliiton alaisia tapahtumia,** kuten kokeita, kilpailuja, näyttelyitä, tarkastuksia, testejä ja muita tapahtumia, jotka järjestetään Kennelliiton sääntöjen ja ohjeiden mukaisesti ja joista tehdään Kennelliitolle ilmoitus.

Dopingvalvoja
- Dopingvalvojalla tarkoitetaan Kennelliiton hallituksen tai muun sen nimeämän tahon etukäteen nimeämää dopingvalvonnasta vastaavaa henkilöä.

Perusteet dopingnäytteenotolle

Sattumanvarainen sekä koiran menestykseen perustuva dopingvalvonta
- Kennelliiton hallitus tai muu sen nimeämä taho määrää etukäteen ne koiratapahtumat, joissa otetaan sattumanvaraisia dopingnäytteitä, taikka koirien sijoitukseen tai menestykseen perustuvia dopingnäytteitä.

Poikkeavaan suoritukseen tai muuhun perusteltuun epäilyyn perustuva dopingvalvonta
- Koiratapahtuman ylituomari, vastaava tuomari, näyttelyssä arvosteleva ulkomuototuomari tai koiratapahtumaan nimetty eläinlääkäri voi esittää dopingvalvojalle, että yksittäisestä koirasta otetaan dopingnäyte, mikäli poikkeavan suorituksen tai muun vahvan epäilyn perusteella on perusteltua syytä epäillä, että koiraan on käytetty kiellettyä lääkeainetta, valmistetta tai lääkinnällistä toimenpidettä.

Lakiperusteinen dopingvalvonta
- Eläinten hyvinvointilain mukaista valvontaa suorittavalla eläinlääkärillä on oikeus ottaa lakiperusteisia näytteitä, mikäli on syytä epäillä, että koiratapahtumaan osallistuvalle koiralle on käytetty eläinten hyvinvointilain tarkoittamaa kiellettyä ainetta, valmistetta tai lääkinnällistä toimenpidettä.

Positiiviset dopingnäytteet

- Koirasta otetuista veri- tai virtsanäytteistä ei koiratapahtuman aikana saa löytyä lääkeaineita tai lääkeainejäämiä (nollatoleranssi).
- **Lääkeainejäämien osalta ei ole merkitystä sillä, onko niillä mahdollisesti ollut vaikutusta koiran suorituskykyyn.**
- Koirista otetut, positiivisiksi todetut dopingnäytteet ja koiran vastuuhenkilöltä ja / tai koiran omistajalta saatu vastine lähetetään Eläinkilpailujen antidopingtoimikuntaan, joka käsittelee asiat tapauskohtaisesti.
- Eläinkilpailujen antidopingtoimikunta antaa Kennelliitolle lausunnon epäillystä antidopingsäännön ja / tai - ohjeen rikkomisesta.
- Kennelliito päättää annetavista, Kennelliiton sääntöjen mukaisista seuraamuksista.
- Positiivisten dopingnäytteiden tulokset ilmoitetaan tarvittaessa eläinsuojelusta vastaavalle viranomaiselle.

Seuraamukset

- Mikäli näyte on positiivinen, eikä koiralla siten ole ollut osallistumisoikeutta, vastaa näytteen tutkimisen kustannuksista koiran vastuuhenkilö.

- Kennelliitto asettaa positiivisen dopingtuloksen saaneen koiran ja / tai omavalvonnan kautta tiedoksi tulleen varoaikarikkomuksen aikana tapahtumaan osallistuneen koiran osallistumiskieltoon, jonka pituuden määrittelee Kennelliiton hallitus.
- **Koiralle määrätty osallistumiskielto koskee kaikkia Kennelliiton alaisia tapahtumia sekä edustustehtäviä.**
- Koiran osallistumiskielto näkyy julkisena Kennelliiton jalostustietojärjestelmässä sen voimassaolon ajan.
- Koiran määräaikainen osallistumiskielto jatkuu siihen asti, kunnes Kennelliiton hallitus on käsitellyt asian ja määrännyt mahdolliset lisäseuraamukset.
- Rikkomuksen vakavuus määrittelee, onko kyseessä nollatoleranssirikkomus, lääkintärikkomus vai dopingrikkomus.
- **Vakavuusastetta määriteltäessä ei oteta kantaa siihen, miten lääke- tai muu aine on joutunut koiran elimistöön.**

Nollatoleranssirikkomuksesta on kyse silloin, kun dopingnäytteestä löytyy jäämäpitoisuus lääkeainetta, koiran vastuuhenkilön antama selvitys koiralle annetusta lääkityksestä voi selittää löydöksen, reseptipakon alaisesta lääkityksestä löytyy eläinlääkärin kirjoittama dokumentaatio ja koiran vastuuhenkilö on noudattanut ohjeellisia varoaikoja. Lisäksi löydöksen pitoisuus on niin alhainen, että sillä ei todennäköisesti ole ollut vaikutusta koiran suorituskykyyn.

Lääkintärikkomuksesta on kyse silloin, kun koiran näytteestä löytyy jäämäpitoisuus lääkeainetta ja voidaan epäillä, että koiraa on lääkitty varoaikaa ja lääkitystä koskevien sääntöjen vastaisesti. Lääkintärikkomuksessa
löydetty jäämäpitoisuus on niin alhainen, että sillä ei todennäköisesti ole ollut vaikutusta koiran suorituskykyyn.

Dopingrikkomuksesta on kyse silloin, kun koiraa on lääkitty vastoin määräyksiä, tai koirasta löytyy merkittävä
lääkeainepitoisuus ja voidaan epäillä, että on vaikutettu tai pyritty vaikuttamaan koiran suorituskykyyn.

Mikäli Kennelliiton hallitus toteaa rikkomuksen tapahtuneen, mitätöidään koiran mahdollisesti saama tulos ja/tai palkinto. Lisäksi hallitus päättää koiran osallistumiskiellosta ja sen kestosta, käsittelee ja päättää asian henkilöiden osalta, ja tarvittaessa ilmoittaa henkilöitä koskevan asian edelleen Kennelliiton eettiselle lautakunnalle.

Mikäli koiran vastuuhenkilö kieltäytyy näytteen otosta tai muuten toimii sillä tavalla, joka käytännössä estää näytteenoton määräajassa, katsotaan se dopingrikkomukseksi.

Koiran lääkitseminen ja lääkeaineiden varoajat

- **Koiran tulee saada sairauden hoitoon tai sen ennalta ehkäisyyn tarvitsemansa lääkitys.**
- Koiran vastuuhenkilön tulee huomioida lääkeaineille asetetut varoajat.
- Lääkityksen varoaika lasketaan lääkkeen viimeisestä antopäivästä, pois lukien implantit, joiden varoaika lasketaan niiden asetuspäivästä.

Koiratapahtumiin osallistuminen sairaan tai eläinten hyvinvointilain tai sen perusteella annettujen asetusten määrittelemän ei-hyvinvoivan koiran kanssa on kielletty.

- Koiralle tulee taata riittävästi aikaa sairaudesta toipumiseen.
- **Varoajasta riippumatta, koiralla ei ole oikeutta osallistua koiratapahtumaan ennen kuin koira on toipunut, vaikka toipuminen kestäisi pidempään kuin lääkitykselle määrätty varoaika.**

- Ohjeellisen varoajan noudattaminenkaan ei aina takaa, että koiratapahtumissa noudatettava nollatoleranssivaatimus täyttyy.

14.2 ANTIDOPINGOHJE

https://www.kennelliitto.fi/lomakkeet/antidopingohje-112025-alkaen

Dopingvalvonnan tarkoitus on estää suorituskykyyn vaikuttaminen lääke- tai muilla aineilla, suojata koiraa rasitukselta sen sairastaessa ja taata sille riittävästi aikaa sairaudesta toipumiseen.

Kennelliiton hallituksen päätöksellä voidaan valvoa lääkeaineiden ja kiellettyjen aineiden käyttöä ja ottaa näytteitä tapahtuman aikana kaikista koiratapahtumaan osallistuneista koirista tai koiratapahtumassa suorituksenomaisen suorituksen tehneistä kokeen, kilpailun, testin tai näyttelyn ulkopuolella olevista koirista (ns. nollakoirat).

Kennelliitto suorittaa lääkeaineiden varoaikaseurantaa myös omavalvonnan kautta.

- Koiran hyvinvoinnin huomioonottaminen on ensiarvoisen tärkeää kaikissa koiraharrastuksissa.
- **Kaikenlainen koiran huono kohtelu, altistaminen vaarallisille olosuhteille, sairaan koiran osallistuminen tai tuominen koiratapahtumaan on kielletty.**
- Koiran tulee saada sairauden hoitoon ja ennaltaehkäisyyn sen tarvitsema tarpeellinen hoito ja lääkitys, mutta lääkeaineille on varoajat, eikä lääkityksen varoaikana koiralla ole oikeutta osallistua Kennelliiton alaisiin koiratapahtumiin.
- **Koiralle tulee taata riittävästi aikaa sairaudesta toipumiseen. Mikään koiralla käytetty aine ei saa aiheuttaa haittaa koiran terveydelle ja/tai hyvinvoinnille.**

Dopingvalvojan tehtävät

- Näytteenotosta vastaavan dopingvalvojan on selvitettävä koiran vastuuhenkilölle asiaan liittyvät oikeudet ja velvollisuudet.
- Dopingvalvoja vastaa siitä, että koiran tunnistusmerkintä tarkastetaan ja että näytteenottoon tulee oikea koira.
- Dopingvalvoja tai tätä avustava henkilö seuraa ja valvoo testattavaksi määrättyä koiraa keskeytyksettä, kunnes koiralta on saatu näytettä varten riittävä määrä virtsaa.
    - (Koira voidaan välillä laittaa lepäämään autoon tai kevythäkkiin tms. dopingvalvojan tai avustajan valvonnassa. Esimerkiksi tunnin levon jälkeen jatketaan näytteenottoa.)
- Dopingvalvoja vastaa väliaikaisesti sinetöidyn näytteen turvallisesta säilyttämisestä. Lopullinen sinetöity näyte ja siihen liittyvä näytteenottolomake sekä mahdollinen koiran vastuuhenkilön antama lausunto ovat dopingvalvojan vastuulla aina näytteiden postitukseen saakka.

Näytteenottopaikka

- **Tapahtumanjärjestäjän on varauduttava osoittamaan dopingvalvontaan sopivat tilat dopingvalvojan sitä pyytäessä.**
- Tilan on oltava dopingvalvojan hyväksymä, puhdas, riittävän tilava ja suojaisa.
    - Tila voi sijaita joko sisällä tai sään salliessa ulkona (kesällä esim. teltta).
    - Näytteenottotilassa tulee olla pöytä sekä tarvittava määrä tuoleja.
- Tapahtumanjärjestäjän on varattava dopingvalvojan sitä pyytäessä riittävän monta koirien käsittelyyn tottunutta henkilöä avustamaan dopingnäytteenotossa.
    - Dopingvalvoja antaa avustajalle toimintaohjeet, joita tulee noudattaa.

- Näytteenottotilassa tai paikassa ei saa käyttää nikotiinivalmisteita, juoda alkoholi- tai kofeiinipitoisia juomia, käsitellä kofeiinipitoisia elintarvikkeita eikä lääkevalmisteita.

Tapahtuman järjestäjän tiedonantovelvollisuus

- Koeanomuksessa tule ilmetä tapahtuman osoite tai tapahtuman keskuspaikan osoitetiedot.
- Koiratapahtuman ylituomarin ja vastaavan koetoimitsijan tulee dopingvalvojan sitä kysyessä, kertoa tapahtuman tarkat osoitetiedot.

Epäilyjen käsitteleminen

- **näyttelyt;** ulkomuototuomari päättää / näyttelysäännöt (esim. turkin/ kirsun käsittelyepäily)
    - värjäysepäily (Suomessa eläinten hyvinvointilaki kieltää värjäämisen)
- **muualla** dopingvalvoja ratkaisee asian
- tuomarin epäily -> arvostelun jälkeen eläinlääkärin arvioitavaksi, tai jos tapahtumassa on dopingvalvoja, tieto hänelle
- **kilpailuissa/ kokeissa** ylituomari päättää, jos kerrottu esim., että nähty toisen kilpailijat antaneen koiralle jotakin -> ylituomari keskustelee koiran ohjaajan kanssa -> ja tekee päätöksen sen jälkeen
- yleisesti kilpailijoiden ilmoittamia huhuja tai ”epäilyjä” ei suoraan oteta tutkittavaksi -> kiusanteko/ häirintä ei mahdollista -> toimenpiteet vain virallisen valitusmenettelyn kautta
- valitus tapahtuu normaalin valituskäytännön mukaisesti (maksetaan kaksinkertainen ilmoittautumismaksu ja tehdään kirjallinen valitus paikan päällä), koiran arviointi ja mahdollinen testaus jää eläinlääkärille

Mikäli ylituomari toteaa, että koiran osallistumisoikeus ei täyty, osallistujalle kerrotaan asiasta selkeästi. Jos koiralta tulisi perustellusta syystä ottaa kilpailun aikana dopingnäyte, ylituomari ottaa yhteyttä tapahtuman eläinlääkäriin (tai päivystävään eläinlääkäriin) ja keskustelee eläinlääkärin kanssa näytteenoton perusteista, mahdollisuudesta ja kustannuksista (näyte tulisi ottaa aina antidopingsäännön ja ohjeen periaatteita / käytänteitä noudattaen).

Mikä on kiellettyä?

- Kaikki lääkitys (loishäätöjä lukuun ottamatta) on kielletty 7 vuorokauden ajan ennen koiraharrastustapahtumaa.
- Kaikkien lääkitysten (myös ihmiselle rekisteröityjen valmisteiden) varoaika on aina vähintään 7 vuorokautta. Rokotusten osalta huomioi Kennelliiton rokotusmääräykset.
- **Koiralla ei ole oikeutta osallistua Kennelliiton koiraharrastustapahtumiin dopingvaroajan aikana.**
- Koiran vastuuhenkilö vastaa aina siitä, ettei koiran elimistössä ole lääkeaineita tai dopingaineiksi luettavia aineita koiratapahtuman aikana.

Yleisimmin käytettyjen lääkkeitten varoajat löytyvät lääkkeitten vaikuttavan aineen tai lääkeryhmän perusteella lääkeluettelosta (Lääkeohje). https://www.kennelliitto.fi/lomakkeet/kennelliiton-ohje-laakeaineista-ja-niiden-varoajoista-laakeohje

Varoajat

- Suun kautta annettavilla lisärehuilla ja lisäravinteilla ei ole varoaikaa, mutta koiran vastuuhenkilön tulee noudattaa erityistä varovaisuutta niiden käytössä. Näiden valmisteiden ainesosat (esimerkiksi tietyt yrtit) saattavat sisältää aineita, jotka aiheuttavat positiivisen dopingtestituloksen ja siten voivat johtaa rangaistusseuraamuksiin.

- Lisärehuja ja lisäravinteita ei ole tutkittu lääkkeiltä vaaditulla tavalla, eikä niiden täsmällisestä sisällöstä aina ole varmuutta.
- **Kennelliitto ei anna varoaikoja ihmiskäyttöön rekisteröidyille lääkevalmisteille, koska valmisteista ei ole yleensä saatavilla riittävää tutkimustietoa koiralla käytettynä.**
    - Varoaikaa voi arvioida koirille rekisteröityjen valmisteiden mukaan, jos vastaavia valmisteita on olemassa, muuten tapauskohtaisesti.
    - Ihmiselle rekisteröityjä lääkkeitä käytettäessä on eläinlääkärin huomioitava lääkkeen ominaisuudet, annos ja koiran yleiskunnon sekä sairauden vaikutus lääkeaineen varoaikaan.

Mitä koiralle saa antaa?

- kaikkea koirille tarkoitettuja kaupallisia koiranruokia ja eläinlääkäriltä saatavia ruokavalmisteita
- kaikkea mitä koiranruoat/ ruokavalmisteet sisältävät, saa antaa myös erillisenä
    - esim. vitamiinit, kivennäiset, rasva- ja aminohapot, ravinnelisät, glukosamiinit ja kondrosulfaatit (ei piristeitä, esim. vihreä tee tai rauhoittavia esim. valeriaana tai humala).
- muu koiralle sopiva kotiruoka (ei kahvia, suklaata, teetä ym. / piristäviä)
- HUOM! Osa luonnontuotteista saattaa sisältää kasveja, joissa on rauhoittavia tai piristäviä aineita, jolloin niistä kannattaa pitää taukoa vähintään 7 vrk ennen koiratapahtumaan osallistumista.
- Koiran vastuuhenkilö on aina vastuussa koiran kilpailukelpoisuudesta ja oikeudesta osallistua tapahtumaan, vaikka ei olisi itse antanut koiralle kiellettyjä aineita.

Huomioita antidopingsäännöstä

- Suomen lääkelainsäädännön mukaiset eläimille hyväksytyt lääkkeet koiran sairauden hoitoon ja ennaltaehkäisyyn on sallittu, mutta lääkeaineille on varoajat.
    - Sisältää myös muiden eläinlajien sekä ihmisten käyttöön tarkoitetut lääkkeet, joita käytetään koiralle rekisteröidyn lääkkeen puuttuessa.
- Suomen Kennelliiton hallitus voi Eläinkilpailujen antidopingtoimikuntaa kuultuaan määrätä raja-arvon myös tietyille lääkeaineille (Kennelliiton poikkeuslupamenettelyssä olevat lääkeaineet). Raja-arvon alittanut löydös voidaan jättää rankaisematta.
- Koiran vastuuhenkilön on pyydettäessä annettava selvitys koiralle annetuista lääkityksistä, kasvirohdosvalmisteista, perinteisistä kasvirohdosvalmisteista, muista myyntiluvallisista lääkevalmisteista.
- Lääkekirjanpito helpottaa asioiden tarkastamista myöhemmin
    - Ei vaatimus, mutta auttaa koiran vastuuhenkilöä
    - Eläinlääkärin kirjoittama kotiutusohje tai hoitokertomuskin sopii tähän tarkoitukseen

Kennelliiton säännöt

16 § Eettinen lautakunta

Rikkomuksista määrättävät seuraukset

(Kennelliiton säännöt/ Hyväksytty Kennelliiton yleiskokouksessa 24.11.2019. Säännöt tulevat voimaan 1.1.2020.)
https://www.kennelliitto.fi/lomakkeet/kennelliiton-saannot-2020

Hallitus voi myös ilmoittaessaan asian eettiselle lautakunnalle määrätä jäsenelle tai Kennelliittoon kuulumattomalle väliaikaisen lisäseuraamuksen siihen asti, kun asia on lopullisesti ratkaistu eettisessä lautakunnassa.

1) Huomautus: Kennelliiton sääntöjen, ohjeiden, määräysten tai hyvän kenneltavan rikkomisesta
2) Varoitus: hyvän kenneltavan rikkomisesta, lain, asetuksen tai niitä alemman tasoisen viranomaismääräyksen, Kennelliiton antidopingsäännön, Kennelliiton tarkoituksen rikkomisesta; toistuvasta Kennelliiton sääntöjen, ohjeiden tai määräysten taikka eettisen lautakunnan päätöksen rikkomisesta tilanteessa, jossa on lieventäviä seikkoja
3) Erottaminen: kohdan 2) mukaiseen rikkomiseen ei sisälly lieventäviä seikkoja. Erottaminen voi olla pysyvä tai määräaikainen.

Huomautuksen, varoituksen ja erottamisen lisäksi voidaan antaa yksi tai useampi lisäseuraamus.

Seuraamuksia annettaessa tai niiden pituutta määrättäessä eettinen lautakunta ottaa huomioon Kennelliiton hallituksen asianomaiselle aiemmin samankaltaisessa asiassa antamat sanktiot ankaroittavana perusteena.

Lisäseuraamukset jäsenille ja ei-jäsenille

1. Osallistumiskielto näyttelyihin, kokeisiin ja kilpailuihin
2. Toimintakielto luottamustehtävässä, johon oikeudet on myöntänyt, Kennelliiton hallitus tai toimielin, jolle hallitus on delegoinut myöntöoikeuden, taikka hallituksen valtuuttama jäsenjärjestö
3. Rekisteröintikielto.

Lisäseuraamukset voidaan antaa pysyvinä tai määräaikaisina.

Päätösten julkaiseminen

Eettisen lautakunnan päätökset, joihin voidaan liittää seuraamuksen saajan nimi, voidaan julkaista Kennelliiton jäsenlehdessä ja / tai verkkosivuilla. Julkaisemisen perusteet päättää Kennelliiton hallitus.

16. KOKEET/KOIRA JA LAINSÄÄDÄNTÖ

JÄRJESTYSLAKI (27.6.2003/612)

14 § Koirakuri
Yleisen järjestyksen ja turvallisuuden säilymiseksi koiran omistajan tai haltijan on:

1) pidettävä koira taajamassa kytkettynä;
2) pidettävä huolta siitä, ettei koira pääse kytkemättömänä kuntopolulle tai muulle sen kaltaiselle juoksuradalle eikä lainkaan yleiselle uimarannalle, lasten leikkipaikaksi varatulle alueelle, toriaikana torille taikka yleiseen käyttöön kunnostetulle ladulle tai urheilukentälle, jollei se ole erikseen sallittua; (19.12.2003/1195)
3) pidettävä huolta siitä, että koiran uloste ei jää ympäristöön hoidetulla alueella taajamassa.

Mitä 1 momentin 1 ja 2 kohdassa säädetään, ei koske virantoimituksessa käytettävää valtion omistamaa koiraa, vartiointitehtävässä olevaa vartijan koiraa, palvelutehtävässä olevaa koulutettua pelastuskoiraa, liikuntavammaisen avustajakoiraa eikä näkövammaisen opaskoiraa.

Mitä 1 momentin 1 kohdassa säädetään, ei koske suljettua pihaa, koirien harjoituspaikkaa eikä erityisesti osoitettua aidattua jaloittelualuetta. Koiran tulee kuitenkin näissäkin paikoissa olla omistajansa tai haltijansa valvonnassa.

Mitä 1 momentin 2 kohdassa säädetään, koskee myös kissaa. Mitä 1 momentin 1 ja 2 kohdassa säädetään, koskee myös hevosta sekä soveltuvin osin muuta koti- tai lemmikkieläintä.

METSÄSTYSLAKI JA ASETUS (KOKEITA JA KOIRIA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET)

METSÄSTYSLAKI (615/1993)

Metsästyslaissa säädetään muun muassa koiran kiinnipitovelvollisuudesta, koirakokeista, koiran kouluttamisesta sekä koiran talteenotosta. Näistä asioista kerrotaan lain 8. luvussa (51–55 §). Kaikkia koiranomistajia koskevat yleiset lainkohdat ovat:

8 luku Koiran pitäminen
51 § Koiran kiinnipitovelvollisuus
Maaliskuun 1 päivästä elokuun 19 päivään ulkona oleva koira on pidettävä kytkettynä tai siten, että se on välittömästi kytkettävissä.

Edellä 1 momentissa sanottu ei kuitenkaan koske:

1) alueen omistajan tai haltijan luvalla pihamaalla tai puutarhassa taikka koiran pitämiseen varatulla aidatulla alueella olevaa koiraa;
2) viittä kuukautta nuorempaa koiraa;
3) paimentamis-, opas- tai vartiointitehtävässä taikka muussa sen laatuisessa palvelutehtävässä olevaa koiraa;
4) poliisin, tullilaitoksen, puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen tehtävässä olevaa koiraa; eikä
5) koiraa, jota koulutetaan 3 tai 4 kohdassa tarkoitettuun tehtävään.

Edellä 1 momentissa tarkoitetusta velvollisuudesta saadaan poiketa, kun muuta kuin ajavaa koiraa käytetään metsästykseen. Kiellosta saadaan poiketa myös, kun kanakoiraa tai muuta lintukoiraa koulutetaan rauhoitettuja riistaeläimiä niiden lisääntymisaikana häiritsemättä.

52 § Koirakokeet ja koiran kouluttaminen
Suomen riistakeskus voi koirakokeen pitämiseksi tai koiran kouluttamiseksi antaa luvan poiketa 51 §:n 1 momentissa säädetystä velvollisuudesta. Koirakokeen ja kouluttamisen tulee tapahtua siten, että rauhoitettuja riistaeläimiä ei niiden lisääntymisaikana häiritä. (18.2.2011/159)

Hirvieläinten rauhoituksen estämättä saadaan hirvieläinten metsästykseen käytettävän koiran metsästyskokeita järjestää ja tällaista koiraa kouluttaa elokuun 20 päivästä joulukuun loppuun. Vastaavasti saadaan muuhun metsästykseen käytettävän koiran metsästyskokeita järjestää ja tällaista koiraa kouluttaa elokuun 20 päivästä helmikuun loppuun. Koirakokeen ja kouluttamisen tulee tapahtua siten, että rauhoitettuja riistaeläimiä ei vahingoiteta.

> ’MMM tulkinta: Koiran kouluttaminen ja koirakokeiden järjestäminen on mahdollista metsästysajan loppuun asti, eli hirven osalta 15.1. asti ja valkohäntäpeuran ja metsäkauriin osalta 15.2. asti. Olennaista on se, että rauhoitettuja eläimiä ei vahingoiteta.’

Suden, karhun, saukon ja ilveksen metsästämiseen käytettävän koiran metsästyskokeiden järjestämiseen ja tällaisen koiran kouluttamiseen on kuitenkin oltava Suomen riistakeskuksen myöntämä lupa. (18.2.2011/159)

53 § Koiran pitäminen toisen alueella
Ilman maanomistajan tai metsästysoikeuden haltijan lupaa koiraa ei saa pitää irti toisen alueella.

Maanomistajalla tai metsästysoikeuden haltijalla on oikeus poistaa alueelta 1 momentin vastaisesti siellä oleva koira tai ottaa se talteen. Jos koiran avulla metsästettäessä ajo tai haukku poikkeaa vieraalle alueelle, alueen omistajan tai metsästysoikeuden haltijan on kuitenkin annettava ajon tai haukun jatkua häiriintymättä puolen tunnin ajan. Jollei koiran omistaja tämän ajan kuluessa hae koiraa pois, alueen omistajalla tai metsästysoikeuden haltijalla on oikeus keskeyttää ajo tai haukku sekä poistaa alueelta koira tai ottaa se talteen.

Edellä 1 momentissa sanottu ei koske 51 §:n 2 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuja tapauksia.

54 § Metsästyksen valvojan oikeudet koiranpidon valvonnassa
Jos 88 §:ssä tarkoitettu henkilö tapaa 51 ja 52 §:n säännösten vastaisesti olevan koiran, hänellä on oikeus ottaa koira talteen.

2 momentti on kumottu L:lla 18.2.2011/159*.*

55 § Koiran talteenottoon liittyvät toimenpiteet
Jos koira on 53 tai 54 §:n nojalla otettu talteen, talteenotosta on viipymättä ilmoitettava koiran omistajalle, jos tämä on tiedossa, tai poliisille.

Koiran omistajan, joka haluaa saada talteen otetun koiransa takaisin, on lunastettava se kymmenen päivän kuluessa siitä, kun ilmoitus koiran talteenotosta hänelle tehtiin. Jollei koiraa lunasteta sanotun määräajan kuluessa tai 15 päivän kuluessa siitä, kun talteenottaja ilmoitti talteenotosta poliisille, talteenottaja saa koiran omistukseensa. Entisellä omistajalla on kuitenkin oikeus lunastaa koira talteenottajalta takaisin niin kauan kuin koira on tämän hallussa maksamalla 3 momentissa tarkoitettu lunastusmaksu ja korvaus.

Kun koiran on ottanut talteen muu kuin valtion viranomainen, koiran omistajan on suoritettava talteenottajalle riistanhoitomaksun suuruinen lunastusmaksu sekä korvaus koiran hoitamisesta. Jos koiran on ottanut talteen valtion viranomainen, koiran omistajan on suoritettava korvaus hoitamisesta valtiolle. Hoitamisesta suoritettavan korvauksen määrästä säädetään asetuksella.

Hirvieläinten rauhoituksen estämättä saadaan hirvieläinten metsästykseen käytettävän koiran metsästyskokeita järjestää ja tällaista koiraa kouluttaa elokuun 20. päivästä joulukuun loppuun. Vastaavasti saadaan muuhun metsästykseen käytettävän koiran metsästyskokeita järjestää ja tällaista koiraa kouluttaa elokuun 20. päivästä helmikuun loppuun. Koirakokeen ja kouluttamisen tulee tapahtua siten, että rauhoitettuja riistaeläimiä ei vahingoiteta. (Metsästyslaki 52 §)

Suomen riistakeskus voi antaa luvan poiketa koiran kiinnipitovelvollisuudesta koirakokeen pitämiseksi tai koiran kouluttamiseksi. Koirakokeen ja kouluttamisen tulee tapahtua siten, että rauhoitettuja riistaeläimiä ei niiden lisääntymisaikana häiritä. Lupia on myönnetty esimerkiksi noutajien ja seisojien vesikokeisiin.

- Hakulomakkeessa on taulukko, joka pyydetään täyttämään huolellisesti erityisesti vesikokeiden osalta ottaen huomioon vesilintujen lisääntymisaikaiset rajoitukset. Asia on ohjeistettu hakulomakkeessa. Lisäksi hakijalta pyydetään tietoa liittyen hakemusalueen mahdollisesta sijoittumisesta Natura 2000 – verkostoon kuuluvalle alueelle. Suomen riistakeskus ei pääsääntöisesti myönnä koe- tai koulutuslupaa tällaiselle alueelle, jos kyseessä on erityinen linnustonsuojelualue.
- Lupaan asetettavalla ehdolla ei myöskään sallita sellaista koulutusta tai koemuotoa, jossa toiminnan tarkoituksena on rauhoitettujen riistaeläinten tai muiden rauhoitettujen eläinten etsiminen, paikallistaminen, haukuttaminen tai ajo tai muu edellisiin verrattava häirintä. Tämä koskee ajanjaksoa 1.3.–19.8. lukuun ottamatta pohjoisimpia kuntia (Enontekiö, Inari ja Utsjoki), joiden alueella riekon ja kiirunan pyynti on sallittua maaliskuun loppuun asti.

Suden, karhun, saukon ja ilveksen metsästämiseen käytettävän koiran metsästyskokeiden järjestämiseen ja tällaisen koiran kouluttamiseen on oltava Suomen riistakeskuksen myöntämä lupa. (Metsästyslain 52 §:n 3 momentti)

- Suomen riistakeskuksen tekemän linjauksen mukaisesti tällainen lupa voidaan myöntää karhunmetsästykseen käytettäville koirille 20.8.–31.10. välisenä aikana. Muiden mainittujen lajien metsästykseen käytettävän koiran osalta lupaa ei toistaiseksi ja pääsääntöisesti myönnetä.

METSÄSTYSASETUS (15.4.2021/302)

12 § Koiran käyttö hirvieläinten metsästyksessä
Hirvieläinten metsästyksessä ei saa käyttää kytkemättömänä sellaista ajavaa koiraa, jonka säkäkorkeus on yli 39 senttimetriä.

Metsäkauriin metsästyksessä 1 momentissa tarkoitettua koiraa saa käyttää vain syyskuun viimeisestä lauantaista 15 päivään helmikuuta.

Hirven metsästyksessä koiran käyttäminen on kiellettyä poronhoitoalueella tammikuun 1 päivästä 15 päivään tammikuuta. Kielto ei kuitenkaan koske koiran käyttämistä haavoittuneen eläimen jäljittämiseen.

LAKI ELÄINTEN HYVINVOINNISTA (693/2023)

https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2023/20230693

Tämän lain tarkoituksena on edistää eläinten hyvinvointia ja suojella eläimiä parhaalla mahdollisella tavalla niiden hyvinvoinnille aiheutuvalta haitalta.

Lain tarkoituksena on myös lisätä eläinten kunnioitusta ja hyvää kohtelua.

ELÄINKILPAILUN JA ELÄINNÄYTTELYN JÄRJESTÄMINEN JA NIIHIN OSALLISTUMINEN (KOKEITA JA KILPAILUJA KOSKEVIA MÄÄRÄYKSIÄ)

https://www.ruokavirasto.fi/elaimet/oppaat/elainkilpailun-ja-elainnayttelyn-jarjestaminen-ja-niihin-osallistuminen/elainkilpailun-ja-elainnayttelyn-jarjestaminen-ja-niihin-osallistuminen/

EHL 5 §
Eläinkilpailulla tarkoitetaan tilaisuutta, joka järjestetään eläinten tai eläinten ja ihmisten asettamiseksi paremmuusjärjestykseen suorituksensa perusteella tai eläinten ominaisuuksien, taipumusten tai taitojen arvioimiseksi; eläinkilpailuna ei kuitenkaan pidetä pääsääntöisesti eläinten ulkomuotoon perustuvaa arviointia varten järjestettävää tilaisuutta.

Eläinnäyttelyllä tarkoitetaan tilaisuutta, tapahtumaa, esitystä tai näytöstä, joka järjestetään eläinten tai niiden taitojen tai taipumusten esittelemiseksi yleisölle tai jonka pääsääntöisenä tarkoituksena on eläimen ulkomuodon arvioiminen.

EHL 13 §
Eläintä ei saa käsitellä tai kouluttaa kovakouraisesti tai muuten sillä tavalla, että sille aiheutetaan tarpeetonta kipua tai kärsimystä. Eläintä ei saa rasittaa liikaa eikä pitää kohtuuttoman ankarassa kurissa. Eläimen koulutuksessa ja käytössä on otettava huomioon eläimen osaamistaso ja suorituskyky. Eläintä ei saa pakottaa yrittämään luonnollisten kykyjensä tai voimiensa ylittämistä.

EHL 15 §

Eläintä, jolle on tehty sellainen leikkaus tai muu kipua tai kärsimystä aiheuttava toimenpide, jonka tarkoituksena on eläimen ulkonäön muuttaminen, ei saa käyttää kilpailuissa tai pitää näytteillä.

EHL 33 §
Eläintä saadaan pitää sen kuljetukseen tarkoitetussa laatikossa tai häkissä taikka muussa vastaavassa pienikokoisessa säilytystilassa vain, jos eläimen kuljettaminen, sairaus tai muu tilapäinen ja hyväksyttävä syy sitä edellyttää.

EHL 43 §
Eläinkilpailu ja -näyttely eivät saa tarpeettomasti vaarantaa eläinten hyvinvointia.

Eläimelle ei saa antaa sellaista lääkettä tai muuta vastaavaa ainetta taikka käyttää sellaista menetelmää, jonka tarkoituksena on vaikuttaa keinotekoisesti eläimen suorituskykyyn tai käyttäytymiseen eläinkilpailussa tai -näyttelyssä

EHL 44 §
Eläinkilpailun ja -näyttelyn järjestäjällä on oltava eläinten hyvinvoinnin turvaamisen kannalta riittävät tiedot ja taidot kilpailun ja näyttelyn järjestämiseksi.

EHL 45 §
Eläinkilpailun ja -näyttelyn järjestämisessä on otettava huomioon toimintaan liittyvä ennakoitavissa oleva vaara eläinten hyvinvoinnille. Järjestäjän on toteutettava tarvittavat toimenpiteet vaaran poistamiseksi tai, jos vaaran poistaminen ei ole mahdollista, sen vähentämiseksi. Jos kilpailu tai näyttely kuitenkin edelleen tarpeettomasti vaarantaa eläinten hyvinvointia, kilpailua tai näyttelyä ei saa järjestää tai se tulee keskeyttää.

Jos eläinkilpailun tai -näyttelyn järjestäjällä on perusteltua aihetta epäillä, että yksittäistä eläintä kohdellaan tai käytetään tämän lain vastaisesti, järjestäjän on kiellettävä säännösten vastainen kohtelu ja tarvittaessa kiellettävä eläimen kilpailuttajaa tai näytteille asettajaa käyttämästä eläintä kilpailussa tai näyttelyssä. Jos eläimen kilpailuttaja tai näytteille asettaja ei noudata eläimen käyttämisestä annettua kieltoa, eläimen osallistuminen kilpailuun tai näyttelyyn on estettävä keskeyttämällä kilpailu. Poliisin on annettava tarvittaessa virka-apua kilpailun tai näyttelyn järjestäjälle.

EHL 46 §
Eläinkilpailun järjestäjän tulee tehdä kirjallinen ilmoitus sellaisesta eläinkilpailutoiminnasta, jossa eläin voi joutua alttiiksi kohtuuttomalle rasitukselle, kivulle tai kärsimykselle. Ilmoitusvelvollisuus koskee yhdenkin tällaisen eläinkilpailun järjestämistä.

Eläinkilpailun järjestäjän on tehtävä 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus sille aluehallintovirastolle, jonka toimialueella kilpailuja aiotaan järjestää. Ilmoitus voi olla määräaikainen tai toistaiseksi voimassa oleva. Ilmoitus on tehtävä viimeistään 30 vuorokautta ennen toiminnan aloittamista ja viipymättä toiminnan loppuessa, jos ilmoitus on tehty toistaiseksi voimassa olevana, tai toiminnan oleellisesti muuttuessa

Edellytyksenä ilmoituksenvaraisen eläinkilpailun järjestämiselle on lisäksi, että kilpailun järjestäjä nimeää kuhunkin kilpailuun kilpailueläinlääkärin. Kilpailueläinlääkärin on oltava läsnä kilpailutilaisuudessa. Kilpailueläinlääkärin nimeämisestä mahdollisesti aiheutuvista kustannuksista vastaa kilpailun järjestäjä.

EHL 109 §
Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

- kohtelee eläintä 13 §:n 1–3 momentissa tai mainitun pykälän nojalla annetussa säännöksessä kielletyksi säädetyllä tavalla

- vastoin 17 §:n 1 momentissa säädettyä kieltoa antaa eläimelle ainetta, joka on vaarallista eläimen hyvinvoinnille
- laiminlyö eläimen pitopaikkaa koskevan 33 §:ssä säädetyn yleisen vaatimuksen
- 43 §:n 1 momentin tai mainitun pykälän nojalla annetun säännöksen vastaisesti järjestää eläinkilpailun tai -näyttelyn, joka tarpeettomasti vaarantaa eläinten hyvinvoinnin tai rikkoo 43 §:n 2 momentissa säädettyä kieltoa, joka koskee eläimen suorituskykyyn tai käyttäytymiseen vaikuttamista lääkkeen, muun vastaavan aineen tai menetelmän avulla,
- 45 §:n 2 momentissa säädetyn kiellon vastaisesti järjestää eläinkilpailun tai -näyttelyn, vaikka eläinten hyvinvointi vaarantuu, tai laiminlyö sen keskeyttämistä koskevan vaatimuksen,

on tuomittava, jollei teko ole rikoslain 17 luvun 14, 14 a tai 15 §:n nojalla rangaistava tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, eläinsuojelurikkomuksesta sakkoon.

Eläinsuojelurikkomuksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta

- rikkoo 15 §:n 3 momentissa säädettyä kieltoa, joka koskee eläimen käyttämistä kilpailussa tai pitämistä näytteillä,
- laiminlyö 45 §:n 3 momentissa tarkoitetut toimenpiteet eläimen hyvinvoinnin turvaamiseksi,
- laiminlyö 46 §:n 1 momentissa säädetyn eläinkilpailujen järjestämistä koskevan ilmoituksen tekemisen tai 3 momentissa säädetyn velvollisuuden kilpailueläinlääkärin nimeämisestä eläinkilpailuun,
- laiminlyö 48 §:n 1 momentissa säädetyn eläimen hyvinvointia koskevan ilmoituksen, 2 momentissa säädetyn ensiapupaikan tai tarvittavien välineiden varaamisen taikka 3 momentissa säädetyn eläimen hyvinvoinnin vaarantumista koskevan ilmoituksen tekemisen
- laiminlyö 49 §:n 1 momentissa säädetyn eläinkilpailuja koskevan kirjaamisvelvollisuuden tai kirjaamisasiakirjan säilyttämisvelvollisuuden

RIKOSLAKI (39/1889)

44 luku

15 § Eläimen vartioimatta jättäminen

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta jättää asianmukaisesti vartioimatta ihmisille vaarallisen eläimen, josta hän on vastuussa, on tuomittava *eläimen vartioimatta jättämisestä* sakkoon.

Tuomioistuin voi määrätä eläimen tapettavaksi, jos se on eläimen vaarallisuuden vuoksi perusteltua. Määräystä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei määräyksen antanut tuomioistuin tai muutoksenhakutuomioistuin toisin määrää. (17.5.2013/347)